

Taxa post
No. 224713

1 LEU-POSTA

10. Telefon:
Havonta 110,
évre 600, egé-
földre: Havor
félvre 12, eg-
detések díjazás szerin
KELET az erdélyi és
dóság egyetlen politikai
Olkseink utánnomását
rse megjelölésével enge

KELET

DI Ramasetter Róbert

Disztér 2. I. e. BUDAPEST

TIKAINAPILAP

Bölcseleti
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaktidését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámboz
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Há-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Vasárnap, 1936. augusztus 9.

5696. EV. AB 21. XIX. EVF. 186. SZAM

Az első zsidó világtörvényszék

A javnei színhedron óta a cionista kongresszus volt az első zsidó népképviselet, amely — miként a javnei — a zsidókérdés megoldását tűzte célul maga elé. Ezen a kongresszuson született meg az „önsegély“ elve. „Egy népen csak önönmaga segíthet“ volt Herzl alapelve.

Ez a tétel azóta a vezérelve lett minden pozitív zsidó politikának. Minden nap és minden óra újabb és újabb igazolását adta ennek az elvnek a minden hiu ábránd, minden illúzió, amit más tényezőkre vetett a zsidók reménye, rombadőlt, semmivé vált — csak ez maradt meg egyedül, kategórikus imperatívumként a zsidó létnek.

A cionista kongresszus volt az első, mely előrelátta és előre figyelmeztette a zsidó népet azokra a veszedelmekre, azokra a tragikus beteljesülésekre, amelyeknek tanui vagyunk ma szerinte a világon.

De maguk a cionista kongresszus lehurrogott „borulatói“ sem hitték, hogy ilyen elemmentális erővel és ily gyorsan fog bekövetkezni az, amit az antiszemiták áramlatokról és a zsidó egzisztenciák megrendüléséről előre láttak.

Ugyanaz a tábor, mely 1897-ben elindította a cionista mozgalmat, ma már a galuti zsidó feladatokra is alkalmazza az „önsegély“ elvét.

A galuti zsidó „önsegély“ instrumentuma és erő teremtett népképviselete a zsidó világtörvényszék.

A zsidó történelem legnehezebb órájában llt össze ez a kongresszus és a legnagyobb szükség idején vállalkozott arra, hogy összefogja a szétszórta zsidó erőket a zsidó jogok és pozíciók védelmében.

Próbák ez a kongresszus. Próbaköve annak az erőnek és akaratnak, amelyet a zsidó ayomor enyhítése és a zsidó tömegek egzisztenciájának védelme igényel.

Ezért figyel az egész zsidó nép várakozó tekintettel a genfi kongresszusra.

A francia és német követek az angol külügyminisztériumban

A francia és német ügyvivők tegnap megjelentek a Foreign Officeban. A francia ügyvivő rámutatott arra, hogy kormánya növekvő aggodalommal kíséri a spanyol eseményeket. Számos megfigyelő attól tart, hogy Németország speciális intézkedéseket fog alkalmazni alattvalóinak élete és vagyonbiztonsága megvédelme céljából. Francia körök újabb bizonyítékokat szereztek amelyek szerint Németország fegyvereket szállított a zendülőkhöz. A német ügyvivő a maga részéről formális biztosítékokat nyújtott arra nézve, hogy sem kormánya, sem német magánosok nem szállítottak fegyvereket vagy municiót a spanyol nemzeti forradalmároknak. Német körök leszzegezik, nincs szó róla, hogy Barcelonában csapatokat tegyenek partra a német alattvalók védelme céljából.

A spanyol vérfürdő

A spanyolországi vérfürdő egyre tart és egyelőre még sejténi sem lehet, hogy ez a véres testvérháború, mely méreteiben és kegyetlenségében a francia forradalom rémuralmára emlékeztet, mikor és kiné a javára fog végetérni.

Hiszzen ha a madridi néppront kormányának csak egyedül a féltelt tábornokokkal kellett volna megküzdenie, egy hét is elegendő lett volna a lázadás elfojtására.

Itt azonban nemcsak belső erők harcoknak egymással szemben, hanem az utóbbi három évben minden forrongás táplálékul szolgáló német márká és olasz lira az, amelyek komoly katonai házist teremtettek a köztársasági néppront ellen fellázadt tábornokok számára.

Gibraltár és a szomszédos Baleari szigetek az Atlanti óceán és a Földközi tenger átjáróján Európa legfontosabb hadászati pontjai. A Gibraltárral szemben levő spanyol Marokkóban pedig a spanyol kormány teremtett magának olyan kiváltságos helyzetet, hogy az utóbbi évszázad minden háborújában megtarthatta semlegességét. Spanyolország számára a marokkói uralom a Földközi tenger bejáratánál valóságos portás szerepét biztosította, akinek minden hatalom le kellett hogy adja obulusait, ha a gibraltári kapun bekopogtatott.

Erdethető, hogy Mussolini aspirál e pontra és nem sajnálja a lirákat annak megszerzésére.

A spanyol hazafiak, a „nemzetinek“ csufolt forradalom hősei pedig szíves örömet adják oda a Ducenak ezt az értékös földrészt csak azért, hogy kellő mennyiségű bombát és repülőgépeket szerezzenek a spanyol nép legázásához, a tábornokok s a szípolozó földesurak uralma alatt.

A latifundiumok és a miniszteri bársony-
szék megéri Franco tábornoknak és vezér-
karának a spanyol Marokkót és megéri a
Baleari szigeteket is, ahonnan Hitler akarja
hátra kapni a francia kikötőket. Itt a Har-
madik Birodalom olyan tengeri és légi flotta-
bázist tud teremteni magának, ahonnan a
francia légi és tengeri flotta minden megmoz-
dulását ellenőrizheti.

Ezért lehetséges az, hogy ez a zendülés
ilyen gigászi erővel tarthatja magát. A spanyol
nemzet történelmi óráit éli most át és
az évszázados marokkói uralom alatt elnyo-

Békülékeny német jegyzék — és német hadihajók Marokkó előtt

London aggasztónak látja a nemzetközi helyzetet. Alhírek Madrid bombázásáról. A kormány elfoglalta Cadixot és egész napon át bombázta Algesirast

Francó megtámadással fenyegeti Tangert, ha nem távolítja el a kikötőből Madrid hadihajóit

London, aug. 8. (Az Uj Úelet tud.) (Rador.) A spanyol polgárháború körül kialakult diplomáciai tárgyalások feszültségén az elmúlt 24 óra eseményei sem enyhítettek. Az angol köröket a spanyolországi helyzet és különösen a négy német alattvaló lelövetése miatt készülő német demars komolyan aggasztja. A külügyminisztériumot aggodalomba ejti, hogy a Harmadik Birodalom ilyen könnyen talál ürügyeket idegen államok eseményeibe való beavatkozásra.

E négy német alattvaló lelövetése is csak ürügyül szolgálhat, hiszen hogyan vehetett volna védelmébe a madridi kormány olyan személyeket, akik nincsenek Madridban? Aggasztja az angol kormányt a Gibraltár-körül tomboló állandó harc is, mely a gibraltári angol állampolgárok nyugalomát veszélyezteti. Az angol kormány szigorú felhívást intézett a hadviselő felekhez, kerüljenek el Gibraltár vidékén minden incidenst. Ugyanakkor a brit hatóságok utasították Gibraltár katonái parancsnokát, szükség esetén tegye meg az általa szükségesnek talált intézkedéseket.

A francia és német követek az angol külügyminisztériumban

A francia és német ügyvivők tegnap megjelentek a Foreign Officeban. A francia ügyvivő rámutatott arra, hogy kormánya növekvő aggodalommal kíséri a spanyol eseményeket. Számos megfigyelő attól tart, hogy Németország speciális intézkedéseket fog alkalmazni alattvalóinak élete és vagyonbiztonsága megvédelme céljából. Francia körök újabb bizonyítékokat szereztek amelyek szerint Németország fegyvereket szállított a zendülőkhöz. A német ügyvivő a maga részéről formális biztosítékokat nyújtott arra nézve, hogy sem kormánya, sem német magánosok nem szállítottak fegyvereket vagy municiót a spanyol nemzeti forradalmároknak. Német körök leszzegezik, nincs szó róla, hogy Barcelonában csapatokat tegyenek partra a német alattvalók védelme céljából.

Londoni hivatalos körökben cáfolják, hogy a Wickers-művek a spanyol kormány számára nagyobb fegyver rendelkezésre bocsátottak. A cég az utóbbi időben nem nyújtott be semmiféle kérelmet fegyverkiutelti engedélyre. A spanyol követ is nyilatkozott és kijelentette, hogy semmiféle fegyverrendelést nem eszközölt Angliában.

A német válasz békülékeny szellemű

A diplomáciai tárgyalások a hatalmak fővárosaiban szünet nélkül folynak. A párizsi sajtó részletesen foglalkozik a tegnapi minisztertanáccsal, amelyen Leon Blum miniszterelnök számolt be a spanyol helyzetről és az ebből kialakult nemzetközi konfliktusokról. Leon Blum rámutatott arra, hogy milyen udvarias formában foglalkoztak meg a német választ és megállapítja, hogy a Harmadik Birodalomnak a

VILAG TUKRÁ

A fasiszta Paraguay

Paraguay a délamerikai államok közül az első „totális állam“. Ez a legszegényebb, legelszigeteltbb és legelmaradottabb délamerikai köztársaság Itália államrendszeréről próbálja lemásolni a maga fasiszmusát. A forradalmárok pártja segítette uralomra Franco Rafael ezredet, aki teljhatalmat biztosított magának. Ő most az állam. Az összes politikai pártokat megszüntette, helyesebben egy esztendőre betiltott minden politikai tevékenységet. Ennek természetes folyománya lett a sajtócenzúra, amely soha olyan szigorú nem volt, mint mostanában. Franco, aki elnöke Paraguayának, proklamációt bocsátott ki, amelyekben kijelentette, hogy egy év leforgása alatt végre fogja hajtani reform-programját, azután pedig jöhet az államélet rendes menete.

Mindenesetre figyelemreméltó, hogy éppen a Paraguay az az ország, amely ezt az ujszerű államrendszert igyekszik bevezetni. Ennek az országnak ugyanis legkevésbé érintkezése van Európával. Paraguay Délamerika szívében fekszik. Négyöt napig kell utazni egy folyami gőzösön, hogy az ember az Atlanti Óceán partjairól eljusson az új fasiszta köztársaság területére.

Alig vándorolt be idegen ebbe az országba. A kevés külföldi tőke, amit Paraguay különböző vállalkozásai igénybe vesznek, nem Európából, vagy az Egyesült Államokból származik, hanem Argentínából. Ez az ország nagyon keveset érintkezett a szomszédos köztársaságokkal.

Egyetlen délamerikai állam ez, ahol nem beszélnek spanyolul, sem portugál nyelven. A nép nyelve a „guarani“. Belsőszülött indiánok nyelve ez, amely mind a mai napig megmaradt, annak ellenére, hogy az országban tisztafajú guarani alig él. A lakosság nagyrésze indiánusok és félérek keveréke. Százötven éven át a guarani népet a hittérítő jezsuiták irányították, míg 1767-ben a spanyol királyság kiűzte a jezsuita rendet.

Százhuszonöt évvel ezelőtt a La Plata mellett elterülő országok lerázták magukról a spanyol uralom igáját és Paraguay dr. Francia uralma alatt guarani diktatúrára rendezkedett be. Amikor utódja Carlos Antonio Lopez 1862-ben meghalt, Paraguay Délamerika egyik legcivilizáltabb állama volt, körülbelül egymillió lakossal. C. A. Lopez fia, Francisco, ötvenes háborúba döntötte az országot Brazília, Uruguay és Argentina ellen. Ez a háború Paraguay lakosságát megtizedelte, jólétét pedig teljesen tönkretette. A háború befejezése után már csak 270 ezer asszony és körülbelül 30 ezer férfi maradt az országban, ezek is leginkább gyermekek és agok voltak. A második Lopez halála után 1870-ben a lakosság ismét egy millióra emelkedett, de Paraguay nem tudott magához térni. Azóta is a legelmaradottabb és legszegényebb nemzeti Délamerikának, Boliíát sem kivéve, amellyel 1932 júniusától 1935 júniusáig elkeseredett, véres háborút folytatott Gran Chacoért.

Ebben a háborúban lett nagygyá Franco ezredes. Katona és aktív férfi, akiről tudják, hogy az rszaga javát akarja. Más kérdés vajjon munkatársai is ilyen szelleműek. Eddig, különösen az árak szabályozásánál jó néhány panama derült ki, úgyhogy Franco uralma a családok jegyében indult meg. Az állami monopóliumok és a magánvállalkozások kisajátítása terén is sok visszaélés történt, ugyanígy, hogy Franco már nem is akart foglalkozni „a városi közügyekkel“, hanem figyelme a mezőgazdaság felé terelődött. Mindenek

A berlini tárgyalások

Delbos külügyminiszter tegnap fogadta az angol és cseh követeket. A külügyminisztérium rendeletére Francois Poncef, Franciaország berlini nagykövete felkereste Neurath báró német külügyminisztert, akivel a spanyol belügyekbe való beavatkozás kérdésében folytatott tárgyalásokat. Ugyanakkor a londoni kormány is megbízta a berlini nagykövetét, támogassa a német kormányt a francia jegyzék szíves fogadtatását.

A francia minisztertanács a köztársasági elnök elnökelete alatt holnap koronatanácsot hív össze.

A zendülés frontjáról ismét a legellen-
tésebb hírek érkeztek. Míg az ellenforradalmi tábor jelentései állandóan bizakodóak, a kormány sorozatos győzelméről számol be.

Egyetemes és a 10-ik cikk

és a demokrácia jegyében kormányozhassa önmagát.

A felszítgeten: elnyomók és elnyomottak gigászi harca. A felszítgeten kívül fasiszta nagyhatalmak támadása a demokráta nagyhatalmak ellen.

Erdekek és világnézetek legtisztábban megkülönböztethető harca ez és éppen ezért nem kétséges, hogy a haladó, békére és demokráciára vágó világ melyik fél győzelmét óhajtja a nagy spanyol vérfürdőben.

A forróság napjában

semmi sem izetesebb és egészségesebb, mint hogy szomjúment egy alkalikus itallal oltsuk, amely a száját igen kellemesen hűsíti.

Dr. Gasim fedezése óta elegendő egy liter rendszeres, avagy félkor: vizben egy esomagocská

LITHINÉS D'GÜSTIN

feloldani, hogy egy asványos, emészhető, kellemes, nagyon hűsítő italt nyerjünk. amely mindenkor itallal jól vegyül, különösen a borral, a melynek kiválóan jó zamatot ad.

Vezérkép. A. G. F. R.
No. 33. Viale Lancia No. 33. Bucuresti

előtt ki akarja küszöbölni a közvetítőket és gondoskodni akar a földnélküli parasz- tok helyzetének rendezéséről. Vetőmagvat, fölszerelést és hitelt ígér nekik, azonfelül adómentességet. Nem követel tőlük mást, minthogy szorgalmasan műveljék meg a földet, pontosan töltsék adóságukat és építsenek országutakat. Ennek ellenében ígéri a rendszeres jogszolgáltatást, a spekulán- sok szigorú megbüntetését és a nagybir- toknak olyan arányú megadóztatását, hogy önként ajánlják föl földjeiket par- cellázásra az államnak.

A nagybirtok elleni harc egyébként az idegenek elleni harcot jelenti Paraguay- ban. Az idegenek ugyanis megvették a ha- talmas kiterjedésű földeket, ezeket átadták felügyelőiknek, akik a bészülöttekkel éh- bérért megműveltették, mialatt ők a kül- föld nagy városaiban dózsöltek. Ezt az elemet ki akarja izzni Franco az ország termeléséből. A sajtó most ezek ellen uszít legtöbbit. Szemükre veti, hogy ré- gebben, az ország elpusztulása után olyan olesón szereztek meg a földet, hogy annak egy-két évi hozadékát már vissza is szerez- te a vételárat. Főleg Argentína gazdagjai ellen folyik a harc. Ők Franco szerint a spekulánsok, akik Paraguayt kiuzsoroz- zák. Csak egyszerű-kétszer egy esztendőben jönnek az országba, hogy átvegyék a gabo- nát, vagy, hogy az ország fővárosában Asuncionban részt vegyenek a földvásárt eszközöző börzék ülésein. Akik ismerik a helyi viszonyokat, jól tudják, hogy ezen a téren nem lehet sokat elérni, minthogy az argentinai földesurak kezében van az arany.

Evekkel azelőtt a paraguayi kongressz- usus törvényt fogadott el, amely megtilto- ta a föltétel nélküli földvásárlást és olyan rendelkezéseket tartalmazott, amelyek le- hetővé tették volna a földnek kis parcel- lákban való eladását a földéhes paraszto- knak. A törvénynek semmi eredménye nem volt. A paraszt utak és közlekedési eszkö- zök híján termékeit nem tudta behozni a piacra és kénytelen volt a termés-fölösle- get eladni a szomszédos nagybirtokosnak, aki addig mesterkedett, amíg végre a pa- raszt potom áron eladta földjét és beállott hozzá rabszolga-sorba cselédnek.

Franco a legjobb akarattal sem tudja ezt a súlyos problémát megoldani idegen tőke nélkül. A nagyterjedelmű és gyéren lakott ország csak akkor tud fejlődni, ha megfelelő országút és vasuti hálózat fö- lött fog rendelkezni. Ez pedig külföldi tő- ke nélkül nem sikerülhet. Ha pedig Fran- co elnök föntartja az idegen-ellenes kur- zust, akkor nem lesz, aki az építkezések- hez szükséges tőkét adja.

Nagyon alacsonyán áll a közművelődés szintje Paraguayban. Annak ellenére, hogy régi törvények kötelezővé teszik az elemi oktatást, a lakosság 80 százaléka nem tud írni-olvasni. Nem is szólva a közegészség- ügyről, amely legelmaradottabb talán az egész világon. Paraguay a golyvások or-

szága. Asuncionban leprabetegek koldul- nak. Állítólag 8000 leprás jár-kel szaba- don az aránylag kevés lakosságú ország- ban. Rengeteg a maláriában való megbete- gedés.

A fasizmus ezeket a bajokat semmieset- re sem fogja megszüntetni. Ellenben alkalmat fog adni újabb háborus bonyodalmak- ra, amik a jobb sorsra érdemes délameri- kai köztársaságot teljesen tönkre tehetik.

Mikor „kell” távoznia a hatalomról a Tatarescu-kormánynak?

Egyesek szerint 1937 áprilisában, mások szerint 1938 januárjában jár le a liberális kormány négy esztendeje

Bucuresti, aug. 8. A Lupta felveti a kérdést, hogy meddig maradhat még az alkotmány értelmében hatalmon a liberá- lis kormány abban az esetben, ha az ural- kodó változatlanul fenntartja bizalmát Ta- tarescuval szemben. Valamely kormány elvben négy évig kormányozhat és midőn ez a terminus letelik, át kell adni a helyét bármely is történjék. Tizennyolcmillió lakos közül elegendő 700.000 szavazata ahhoz, hogy a választási prémium segítségével négy esztendőn keresztül nyugodtan alud- jék babérjain egy kormány. Meglepetések természetesen nincsenek kizárva. Ferdin- and király halála előtt alig egyéves kor- mányzás után kellett eltávoznia Averescu marsallnak; Vajda Sándor nem hitte vol- na, midőn Cauculata fürdőhelyről elindult Sinaia felé, hogy ott a távozás meglepé- se vár rá és Jorga se hitte volna, hogy egy az uralkodó elnöklelte alatt megtar- tott minisztertanács után a király dolgozó szobájában végleges és visszavonhatatlan lemondólevelét fogja megírni.

Bratianu Jonel kormánya azonban négy évig, 1922—1926, tartotta kezében a gye- plőt és a jelek szerint ezen az uton van a

Tatarescu-kormány is. A kérdés az: az alkotmány értelmében mikor jár le a kor- mány 4 esztendeje? A jelenlegi parlament 1934 január 12-én ült össze és az első szesszió április 15-én ért véget. A negye- dik szesszió ez év november 15-én kezdő- dik és alkotmányosan öt hónapig tart, te- hát 1937 április 15-én fog véget érni. Egye- sek szerint, miután a parlament ezzel be- fejezte munkáját, a kormánynak be kell nyújtani lemondását. Mások viszont azt a megoldást tartják helyesnek, amelyet 1926-ban Bratianu Jonel választott. Esze- rint a négy éves terminus az ujonnan meg- választott parlament megalakulásától, je- len esetben tehát 1934 január 15-től szá- mítódik és így a Tatarescu-kormány me- g kell tartani 1938 január 15-én húzzák meg a lélekharangot. Egyes mérsékeltberek végül azt az álláspontot képviselik, hogy a négy év az új kormány megalakulásának időpontjának szántódik, tehát így Tatares- cunak 1937 novemberében kell távoznia a hatalomról. Végül akadnak olyanok is, akik azt állítják, hogy meglepetések sin- csenek kizárva valamely kormány életé- ben.

Zsidóbarátsága miatt gyilkolták meg az algiri főmuftit

„Észak-Afrika Csillaga” nevű arab nacionalista szervezetből indult ki a gyilkos merénylet. Mahmud Kahul a zsidók barátja volt

Algir, augusztus 8. Algir főmuftiját — mint röviden jelentettük — meggyilkolták né- hány nappal ezelőtt. A gyilkosság az algiri rue de la Lyren játszódott le. Mahmud Ka- hul, a 68 éves nagymufti nyugodtan sétált, amikor egy fiatal burnuszos férfi hozzálépett, hogy algiri szokás szerint a főpapot homlo- kon csókolja. Köpenye alatt a fiatalember azonban tört rejtgetett, amit a nagymufti szívébe döfött. A gyilkos kiletét egyelőre nem lehetett megállapítani, azt azonban kétsége- lenül konstalálták, hogy az illető muzulmán volt. Ha a legkisebb gyanu merült volna fel abban a tekintetben, hogy a gyilkosságot zsidó követte el, akkor a merénylet belátha- tatlan következményeket vont volna maga után.

Legkevésbé az algiri zsidóknak lett volna okuk a nagymufti ellen fellépni. Mahmud Kahul volt az, aki az Oranban és Constanti- nében történt zsidóellenes zavargásokkal szemben a legnagyobb határozottsággal lé-

pett fel. Mahmud Kahul egyébként is baráti érzelmeket tanusított a zsidók iránt. Amikor Oran polgármestere, Abbé Lambert, antisze- mita propagandát indított be, a nagymufti volt az első, aki a leghevesebben tiltakozott a polgármester akciója ellen. Meggyilkolása előtt néhány nappal a nagymufti táviratot küldött a párizsi kormánynak, amelyben közölte, hogy a Párizsban tartózkodó algir ifjú törö- kök között vannak, akik antiszemita követé- léseket támasztanak. Ezekkel a követelések- kel azonban a muzulmán lakosságnak csak egy kis rétege azonosítja magát. A tömegek egyáltalában nem kívánják a zsidók jogai- nak megnyirbálását.

Azt hiszik, hogy a nagymufti ezzel a táv- iratával írta meg halálos ítéletét. A kiváló főpap antiszemitaik vérbosszújának áldozata lett, minthogy az algiri nemzeti mozgalom teljesen át van itatva antiszemita szellem- től. 1933 óta az „Észak-Afrika Csillaga” nevű pánarab liga is a német náci mozgalom be-

Specialisták aprólékos laboratoriumi munkájának köszönhető, hogy a **PUDER, KÖLNIVIZ, ARC-SZAJ, FESTÉK PARFÖMÖK** gyártásában

Créations NHB

...észtényei a tökéletesség és közkedveltség legmagasabb fokát érték el. Próbálja ki azokat! Kitűnőek!

Kérje teljes bizalommal a legjobb drogeriá- ban, gyógyszerárakban és illatszertárakban. En-gros beszerzési forrás: N. H. Balthazar, Bucuresti, Str. Selari 7.

folyása alá került, amely nem riad vissza gyilkosságoktól sem. Az Abd-el-Vahab által vezetett nemzetközi pánmuzlim szervezet né- hány év óta Berlinben működik, hogy innen befolyásolja a francia-marokkói antiszemita mozgalmat.

A meggyilkolt nagymufti a legtekintélye- sebb mozlim családból származott. Szellemi vezére volt a malekitáknak, az Algirban és Tunisban különösen elterjedt mohamedán felekezetnek, amelyet Alrczik liberális gondol- kodású kalifa alakított. A felekezet számos haladó és szabadelvű tendenciák mellett az európaiakkal való proaktív együttműködés elvét képviselte. A nagymufti meggyilkolása a francia kormány ellen irányul.

Belga törvény az idegenek ellen

Antwerpen, aug. 8. Az új belga munka- törvény értelmében az összes Belgiumban élő külföldiek munkaengedéllyel kell, hogy rendelkezzenek. Ellenkező esetben azonnal el kell hagyniuk az országot. Munkaenge- délyt viszont csak olyan külföldieknek ad- nak, akiknek tevékenysége nincs hátrá- nyára a belga munkapiac érdekeinek.

A belga kormány elhatározta, hogy nem ujtja meg 1937. évére a külföldi illetősé- gü piaci árusoknak adott koncessziókat. Egyedül Antwerpenben többszáz zsidó pia- ci árus él, akinek egzisztenciája forog ve- szélyben.

— Mennyit keres Stalin? Stalin, aki a Kommunista Párt főtitkári minőségében tu- lajdonképpen feje az orosz proletárdiktatu- rának, legújabb kimutatás szerint 12.000 lejt keres havonta, ezzel szemben minden ingyen áll a rendelkezésére.

Mérnököket keresünk

tökéletes szaktudás- sal az ipari lűtőgáz gyártásban, úgy ter- vezeték, mint ki- vitel terén

Ajánlatokat élet- leírással és bizonyít- ványmásolatokkal „A.S.” jeligére a lap kiadójába kérünk

Minden-ki, aki tőke fölött ren- delkezik és a szegény ember is a jól vég- zett munka gyümölcsét élvezni óreg korában, ha

életbiztosi- tást köt és vagyon át is biz- tosítja. Csakugy érez- heti magát biztonságban

Tűz, földrengés, villám, jégverés és egyéb elemi csapások

okozta károk ellen, ha a

„NAȚIONALĂ”

Általános Biztosító Társaságnál

köti meg biztosítását.

A társaság alapítástól 1882-ben, teljesen befizetett alaptőkéje 25.000.000 lej. Tartalék- és biztonsági alapjai az 1934 dec. 31 évi zárszámadás szerint 210.183.329 lejt tesznek ki és művelti az összes biztosítási ágazatokat és pedig a fentiekben kívül baleset, betöréses- lopás, autószerelvény, üveg törés és szállítmány biztosításokat is elfogad. Képviselet minden városban van.

A cég bejegyzett az ifjovi törvényeszkénél 7—1884, sz. alatt. Alapítási okirat közzététel Mon. Of. 245—1882, valamint a módosítások a Mon. Of. 44—1888, 15—1890, 12—1906, 11—1907, 106—1919, 41—1921, 118—1924, 43—1931, 50—1931, 163—1933 és 172—1933 számában.

Genfben megnyitott az első zsidó világkongresszus

A Népszövetség és a nemzetközi munkahivatal megbízottjai a kongresszuson

Genf, aug. 9. Tegnap, szombat este 9 órakor nyitott meg ünnepélyes keretek között, a Népszövetség palotájában az első zsidó világkongresszus. Közel négyszáz delegátus sereglett össze erre a kongresszusra a világ minden részéről. Minden ország zsidó közössége elküldötte képviselőjét hogy résztvegyen abban a műben, amely a szétszórt zsidó erők összefogására irányul a veszélyeztetett zsidó jogok és pozíciók védelmében.

A megnyitó beszédet dr. Stephan Wise, az amerikai zsidó kongresszus és a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottságának elnöke tartotta. Számos üdvözlőbeszéd hangzott el a svájci hatóságok és zsidó testületek nevében. A megnyitó ülésen felszólalt William Rappard professzor, Svájc népszövetségi delegátusa és az állandó népszövetségi mandátumbizottság tagja is. Az üdvözlőbeszéd után dr. Nahum Goldmann tartotta meg referátumát a zsidóság világhelyzetéről.

A Népszövetség főtitkársága és a nemzetközi munkahivatal külön meghatalmazott megfigyelőkkel képviselteti magát a kongresszuson. A genfi rendőrség széleskörű intézkedéseket tett annak megakadályozására, hogy a genfi antiszemita szervezők tüntetésekkel zavarják meg a kongresszus munkáját.

Az összes görög pártok tiltakoznak a királynál a diktatura ellen

Követelik az ostromállapot eltörlését és a parlament összehívását

Athén, aug. 8. Mint az előrelátható volt, a Görögországi állapotok a diktatura kiáltásával nem jutottak nyugvóponton. Nemcsak a venizeloszista liberális párt, de a többi parlamenti képvisellel bíró pártok is tiltakoznak a katonai parancsuralom ellen és a politikai status quo helyreállítását követelik. Athéni jelentés szerint György király tegnap kihallgatáson fogadta az összes politikai pártok elnökeit, akik tiltakoztak a kamara feloszlatása és a diktatura bevezetése ellen és illyértelmű

emlékiratot nyújtottak át. A kihallgatás után Kafandarisz, Papanastaziu, Csaldarisz és Goratasz értekezletre ültek össze, amelyen megállapították, hogy teljes egyetértés áll fenn közöttük a parlamenti kormány alakítása, az ostromállapot felfüggesztése, a diktatura azonnali megszüntetése és koronatanács összehívása érdekében.

A pártok együttes akciójának további fejleményei várhatók.

Londonban ül össze augusztus 26-án a cionista Aktions-Komité

Hetven tagu arab delegáció ment Ammanba, Abdullah emirhez. Súlyos harcok Nablusz mellett az arab zendülők és az angol csapatok között

London, aug. 8. Jelentette az Uj Kelet, hogy a cionista exekutívé augusztus 25-re Zürichbe hívta össze az Aktions Komité ülészakát. Legújabb londoni jelentés szerint úgy az A. G.-ülési dátumát, mint helyét megváltoztatták és a cionista vezérbizottság ülését augusztus 26-ára. Londonba hívta össze az exekutívé. A távirati jelentés nem közli azokat az okokat, amelyek az exekutívé előbbi határozatának megváltoztatására bírtak.

Tanácskoznak az arab vezetők

Jeruzsálem, aug. 8. A palesztinai arabok hetven tagu küldöttséget menesztettek Ammanba, Transzjordánia fővárosába, ahol Abdullah emirrel fognak döntő jelentőségű tanácskozásokat folytatni a palesztinai helyzet megoldásáról. A küldöttséget a jeruzsálemi főmufti vezeti és abban Palesztina összes arab polgármesterei és az arab lapok szerkesztői is résztvevnek. Farouki ejk, az „El Dsamea el Islamia” című lap szerkesztője és más arab vezetők is engedélyt kaptak a hatóságoktól, hogy megszaksítsák a kormány által elrendelt szobafogságukat és résztvegyenek az ammani tanácskozásokon.

Jeruzsálemi jelentés szerint a palesztinai arab vezetők és Abdullah emir ezen találkozásán utolsó és döntő kísérletet fognak tenni a zavargások megszüntetésére. Abdullah minden erejével azon van, hogy a sztrájk és a terror-akciók beszüntetésére bírja az arabokat és ezen törekvéseiben a palesztinai kormány is támogatja. Ammanban azt is megvitatták, hogy milyen magatartást fognak tanúsítani az arabok az angol vizsgálóbizottsággal szemben.

A palesztinai arab sajtó híradása szerint az iraki és hedzsázi királyok, valamint a jémeni iman jegyzéket intéztek az angol kormányhoz a palesztinai helyzetre vonatkozólag.

18 arab halott

A Havas távirati iroda jelentése szerint tegnap súlyos harcok voltak Nablusz

mellett az arab zendülők és az angol csapatok között. Egy harminc zendülőből álló arab banda megtámadott egy autóbust ki sőrő angol különítményt. Az angol katonák akcióját repülőgépek támogatták, amelyek bombázás alá vették a zendülőket. Tizenhét arab meghalt, kettőt foglyul ejtettek, a többi elmenekült. Az arabok viszont megsebesítették az angol különítményt vezető tisztet.

Haifából jelentik, hogy a Galilea hajón 430 új zsidó bevándorló érkezett Palesztinába. Háromszáz Lengyelországból jött, míg 62 Németországból. Utóbbiak, mind chalucock.

A palesztinai főkörmányzó augusztus 4-én több zsidó kolóniát látogatott meg Somron vidékén. Sfeja gyermekfalun, Zichron Jacob, Karkur, Pardes Hanna és Givat Ada kolóniákon meleg fogadtatásban részesítették a zsidó telepesek a főkörmányzót. Givat Adaban hosszasan elbeszélgetett a zsidó munkásokkal és öröklél és azon reményének adott kifejezést, hogy rövidesen helyreáll a teljes rend és nyugalom az országban.

Tegnap 22 arabot tartóztattak le Palesztinában tiltott fegyverviselésért. A hatóságok energikusan folytatják kutatásaikat fegyverek után úgy az arab falvakban, mint a városokban.

Dániel Auster, Jeruzsálem zsidó alpolgármestere nyílt levelet intézett dr. Chaldi polgármesterhez, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a jeruzsálemi városháza arab tisztviselői memorandumot irtak alá, amelyben szolidaritásukat fejezik ki az arab politikai követelésekkel. A polgármester rámutat arra, hogy a város tisztviselői ezzel a város lakosságának zsidó többsége ellen foglaltak állást, ami összeegyeztethetetlen hivatalukkal.

A palesztinai kommunisták arabnyelvű lapja, az illegális Populár Front legutóbbi számában felháborító hazugságokkal próbálja kompromittálni a cionizmust. A lap, mely egyébként állandóan a legélesebb zsidóellenes agitációt fejt ki, azt állítja, hogy a cionista intézmények rendezték meg a telavivi jemenita iskola ellen elkövetett bombamerényletet, hogy ezáltal diszkreditálják az arab „szabadságmozgalmat.”

Minden autósnek a tartányában

ETHYL KÉK BENZINT

kell tartania.

Ez a benzin, amelyet „1936 típusu benzin”-nek lehet nevezni, az „Unirea” társaság gyártmánya és az „Ethyl Gasolin Corporation” képlete alapján készül.

Kérjen mindenütt ETHYL KÉK BENZINT!

- Minthogy antideponans készítmény, a robbanás lökéseit a minimumra redukálja és a motort kevésbé koptatja.
- Használjon Ethyl kék benzint, a gép gyorsabban vált sebességet, és könnyebben veszi az emelkedéseket.
- Az ár, első pillantásra magasabb, kompenzálódik azáltal, hogy az Ethyl kék benzin literenként több kilométert ad.

ETHYL KÉK BENZIN
1936 ÜZEMANYAGA

Még öt bányász holtteste után kutatnak a charltoni tárnákban

London, aug. 8. Az angliai bányászszerecsétlenség mentőmunkálatai még mindig folynak. Azt már megállapították, hogy a tárnában egyetlen munkás nem

maradt életben. Eddig 57 munkás holttestét hozták felszínre. Még öt munkás holttestét keresik.

Megkapja Románia a 272 millió frankos hadfelszerelési kölcsönt

Augusztus végén dől el, hogy Tatarescu átszervezheti-e kormányát

Bucuresti, augusztus 8. A Párizsban tartózkodó Victor Badulescu tegnap telefonon informálta Antonescu pénzügyminisztert a tárgyalások menetéről és rámutatott arra, hogy az összes lényegbevágó pontokat illetően meggyejezen jött létre. Csúpan néhány jelentéktelen kérdésben folyik még a vita. Badulescu visszatér az országba és Zeuceanu fejezi be a tárgyalásokat. Badulescu ismeretesen 272 millió frankos hadfelszerelési kölcsönről tárgyalt Párizsban.

Ugyancsak a hadfelszerelési kérdéssel kapcsolatban a Dimineata rámutat arra, hogy Tatarescu a közeljövőben, miután a belföldi hadiipar teljes munkába lépett, expozé fog tartani arról a problémáról. Ecéből szeptember végére összehívják a liberális párt vezetőségét. A Credinta szerint viszont szeptember elejére hívják össze a liberális párt vezetőségét Dinu Bratianu elnökletével. Tatarescu ez alkalommal elő fogja terjeszteni terveit a főtitkári hivatal megszerzésére.

A lap tudni véli, hogy Tatarescu augusztus végén, Poianan töltenő szimideje után kihallgatásra megy az uralkodóhoz és ha a kormány megnyitja negyedik parlamenti ülészakát is. Tatarescu alaposan átszervezi kabinetjét.

Bucuresti, augusztus 8. Leon kereskedelmi államtitkár tegnap hosszú beszélgetést folytatott von Fabritius német követével a német-román konvenció módosítása ügyében. Leon rámutatott arra, hogy petróleumkivitel elle-

nében Romániának erős és szabad devizákra van szüksége.

Bucuresti, augusztus 8. A Lupta úgy értesül, hogy az abrudi gyűlésen, amit még ebben a hónapban megtartanak, Maniu válaszul fog Vaidának és Argetoianunak, valamint mindazoknak, akik támadásokat intéztek ellene. Maniu abrudi beszédében állást fog foglalni mindazon problémákkal szemben, amelyeket támadói felvetettek.

FIGYELEM!

Ez nem circusz, ez igaz...

EGGER PETROL-tól hajat kap a kopasz! HAJHULLÁS ÉS KORPA ELLEN

SPORT

XI. OLIMPIA

USA 12 bajnoksággal vezet a nemzetek versenyében

Cluj, augusztus 8. (Az Uj Kelet tud.) A berlini Olimpia eddig eredményei nem látszanak igazolni az árja faj magasabbrendűségét. A 100, 200, 400 és 800 méteres síkfutásban, távolugrásban és magasugrásban az olimpiai bajnokság pálmáját néger versenyzők vitték el. A női törvívás olimpiai bajnoka, Elek Ilona, a második helyezett Helene Mayer és a 3-ik ausztriai Preiss zsidók; zsidó a birkózásban olimpiai bajnokságot nyert debreceni Kárpáti-Kellner, sőt mint egyik budapesti igen jól informált sportlap jelenti, az 1500 méteres síkfutásban győztes finn Levelock sem tartozik az árja fajhoz, mintfog szintén zsidó.

Szombat délelőtt kezdetét vette az Olimpia uszóversenye. Megkezdődtek a 100 m-es előfutamok és megdőlt az eddigi olimpiai rekordok.

A 100 m-es férfi gyorsuszás egyes futamából a következők kerültek a középdöntőbe: 1. Fick USA 57.7 mp olimpiai rekord (a régít a japán Miyazaki tartotta 58 mp idővel), 2. Csik magyar 58.3 mp. II. Yusa japán 57.8 mp, Highland USA 59.9 mp. III. Williams angol 1:00 p, Adjaludin filippinzi 1:01 p. IV. Arai japán 57.7 mp olimpiai rekord beállítva, Lischer német 57.9 mp. V. Taguchi japán 57.5 mp olimpiai rekord, Christensen dán 1:01 p. VI. Wilfan jugoszláv 1:00 p, Heibel német 1:01.5 p. VII. Linderen USA 58.3 mp, Abai-Nemes magyar 1:00.2 p. Mint a legjobb harmadik szintén a középdöntőbe kerültek Kandell ausztrál 1:01 p és Hietanen finn 1:01 p idővel. A két 8-as csoportból 7 jut a döntőbe, tehát az első 3-3 és a legjobb harmadik.

A 200 m melluszás előfutamai során a legjobb időt a japán Maehata érte el, aki 3:01.9 p idővel új olimpiai rekordot állított fel. A régít az amerikai Dennis tartotta 3:06.3 p-vel.

A szombat délig elődöntő olimpiai bajnokságok az egyes nemzetek között így oszlanak meg:

1. USA 12 bajnokság, 2. Németország 9 b., 3-6 Finnország, Olaszország, Magyarország, Svédország 3-3 bajnokság, 7-8. Egyiptom és Franciaország, 9-12. Csehszlovákia, Anglia, Újzélund, Esztország 1-1 bajnoksággal.

A pénteki nap egyébként újabb sikereket hozott a román versenyzőknek, helyesebben görög-román birkózónak, akik közül Tojar a bantamsúlyban pontvesztés nélkül vezet. Tojar harmadik győzelmét az olasz Bertoli ellen aratta, és a 2:50 percben tussolt. A légsúlyban Horváth román legyőzte a francia Krachert ugyancsak tussal a 6:28 percben. Horváthnak két győzelme és egy veresége van. A nehézsúlyban az észti Palusalu, aki a szabadfogású versenyt nyerte, legyőzte a román Kondorossyt a 10:36. percben tussal. Kondorossy ezzel kiesett. A középsúlyban Schweikert német a 8:08. percben kétfálra fektette a román Cocost. A könnyűsúlyban Borlovan román legyőzte pontozásai a török Arikant.

A párbajtőrbajnokság második fordulójában a következő országok csapatai vereztek el: Csehszlovákia, Argentína, Anglia, Kanada, Hollandia, Egyiptom. A középdöntőbe jutottak: USA, Olaszország, Németország, Belgium, Portugália, Franciaország, Lengyelország és Svédország.

A kettős kanadai típusú kanoóban a csehszlovák Mottl-Zdenek pár nyert olimpiai bajnokságot.

A labdarugótorna meglepetése, hogy a favoritnak kiküldött német csapat 2:0 arányban kikapott a norvégektől, akik ezzel a harmadik helyre jutottak be. Az olasz csapat, amely kizárólag főiskolásokból áll, 8:0 arányban győzött a japánok felett. Az olaszok nagyon esélyesek az első helyre. A norvégekkel kerülnek össze.

A kézilabdabajnokságban Románia csapata 8:6 (5:2) arányban kapott ki Svájcól, Magyarország 7:2 (4:1) arányban győzött az USA ellen.

Vasárnapi program: görög-román birkózás, párbajtőr egyéni, 4x100 m férfi és női síkfutóstafféta, 4x400 staféta, marathoni futás, 100 m férfi és női gyorsuszás középfutamok, vízipóló (német-cseh, magyar-málta), gyeplabdák, kosárlabda.

Hétfőn kerékpár, párbajtőr döntő, box előmérkőzések, műugrás, 4x200 uszóstafféta, 100 m gyorsuszás, futball elődöntők, kézilabda és a kosárlabdamerkőzések kerülnek elődöntésre.

Makkabi Bucuresti - Makkabi Targu-Mures asztaliteniszverseny Targu-Muresen

Rosenberg Gyuri a targonmuresi Makkabi teniszezője

Targonmures, augusztus 8. (Az Uj Kelet tud.) A targonmuresi Makkabi vezetősége igen sokat ad arra, hogy sportoló tagjait minél gyakrabban hozza össze a testvéregyesületekkel abból a célból, hogy ezáltal bennük a zsidó sport iránti szeretetet fejlessze. Ennek a programnak során az asztaliteniszszakosztály barátságos mérkőzésre hívta meg a bucaresti Makkabi asztaliteniszezőit.

A mérkőzés ma, vasárnap lesz Targonmuresen a Makkabi-teremben és azon a bucaresti Makkabi együttesét a következők képviselik: Mandi és Marin Moscovici, Dodo Mihalovici és egy hölgyjátékos. A targonmuresi gárdát még véglegesen nem állították össze. A csapat mindenesetre az egyesület legjobbjait fogja Jakabovits, Targonmures bajnokával az élen, magába foglalni.

Itt említjük meg, hogy a fiatal, de rendkívül tevékeny targonmuresi Makkabi teniszező gárdája a napokban komoly erősítést nyert Rosenberg György, egykor a cluji Hagibbor, később a timisoarai Kadima játékos személyében, aki Targonmuresen telepedett le és a Makkabi színeiben fog teniszezni. Rosenberg minden valószínűség szerint az edzői tisztelet is be fogja tölteni. Rosenberg működésétől a targonmuresi zsidó teniszsport fejlődését várják.

Villámturna Aradon. Tudósítónk jelenti: Ma, vasárnap a Clubul Athletic Arad sporttelepén öt aradi elsőosztályú egyesület részvételével labdarugó villámturnát bonyolítanak le. A tornában a Hakoah, Olimpia PTT, USA, Tricolor és Transilvania együttesei játszanak. Az egyes mérkőzések 2x15 percig tartanak.

Ma ülészik Bucurestiben a Consiliul Federal. A Consiliul Federal ma Bucurestiben ülésre ül össze. Napirendjén egyetlen pont: a B) liga új csoportbeosztása és az ezzel kapcsolatos reformok szerepelnek.

Milliókat nem,

de 400 értékes, gyönyörű berendezési tárgyat nyerhet

a cluji Zsidókórház tárgysorsjátékán

Egy sorsjegy ára 50 lej. Sorsjegyek megrendelhetők a Kereskedelmi Hitelbank Rt.-nél Cluj, Piața Unirii 20. Árúítás az ország összes jelentősebb városaiban. Ha Zsidókórház sorsjegyet vásárol, segít beteg és ápolásra szoruló embertársain.

BUZIAS GYÓGYFÜRDŐ
ROMÁN NAUHEIM

Természetes, páratlan szénsavas, radioaktív sos, vasas forrásvizekkel. Biztos gyógyhatás és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúcs, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegségek a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes) esetében a legjobb eredménnyel. Ivókúrák, szakszerű orvosi kezelés. Kitérő konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árral. Modern napfényes uszoda. A CFR vonalain utazási kedvezmény. Alilandó katonazene. Pausálkúrák az „Európa” utazási irodák útján. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld Földgázgatóság, Buzias, Bánát.

Muschong Buzias Gyógyfürdő R.-T.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ KISZORÓ

Szenzációs premierslágér: Charlie Chan Sanghaiban. Warner Oland legújabb, halhatlanul izgalmas kalandja. Tempós cselekmény, váratlan fordulatok, idegfejtő helyzetek! A kínai mesterdetektív legbravurosabb filmje. Pompás kísérőműsor. Román, magyar feliratok. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Ma délelőtt 11.20 órákor olesó matiné.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: A cowboyfilmek legjobbjai. Premier! Rohadás a halálba. Főz.: Ken Maynard és Tarzan, a csodáló.

Hétfőtől: A nőörvos.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 film — 3 meglepetés — 1 helyár: I. Dickens regénye filmen: A kis Dorrit. Anny Ondra, Mathias Wiemann. II. Thea von Harbou regénye után: En voltam Jack Mortimer. Bűnügyi dráma. Adolf Wohlbrück. III. Journal. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órákor.

Két csodafilm — egy helyárért: I. Férjem barátai. Clark Gable, Joan Crawford, Robert Montgomery. II. Csábítás tánca. Clara Bow-vel. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órákor.

Csinosan butorozott szoba egy, esetleg két személy részére, fűrdőszoba használattal, azonnal kiadó. Ert. Str. Reg. Ferd. 35 II. emelet 14 ajtó. (Uránia-palota).

BOLDOGI! mert nem fájnak a lábai és eltűntek a TYUKSZEMEI

Egy maréknyi valódi Rókus söt feloldott egy lavór meleg vízben, áztatta lábait 15-20 percig. Eltávolította ezáltal a nyilalló tyukszemeket, égető, zsibbadó láb-fájásait; megszűntek a duzzadások és glomnehéz érzések, a járás ismét könnyű lett. A bőrkeményedések és bütykök helyén tartós, normális finom bőr képződik. A láb-akarcsuak, kicsinyekké válnak, meg sem érzik a fátadságot és egyhelyben állást. Erő és életkedv ömlik egy Rókus láb-fürdő után a tagokon és az egész testen. A Szt. Rókus só az a lábsó, amely finoman gyöngyöző, gyógyító oxigént fejleszt. Egy valódi

Szt. Rókus lábfürdő elvágja a fátalmaidat
ROZSNYAY GYÓGYSZERTAR ARAD.

A timisoarai

nyilvánosjogu fiuliceummal és felsőkereskedelmi iskolával kapcsolatos

kóser internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt, mind az öt-, mind a kétágyas szobában lakók részére. Az I. oszt. tanulók részére a felvételi vizsgálat szept. 3-án. Prospektust küld az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnek egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alilászkérésöknek 80 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbiány mellékelve van.

Hölgyek figyelmébe! Eddig még nem létezett siker. Villany és villany nélküli tartós ondulálás legújabb és leggarantáltabb külföldi szerekkel. Legmodernebb hajmunkák és parókák készítése és azok villanyondulása. Mussa, Piața Unirii 23.

Családi okok miatt jól menő fűszerüzlet és szeszraktár Sármáson szeptember 1-től bérbeadó. Bővebbet Lang Sármáson.

Ardeal nagyobb városában, biztos megélhetés, havi 20.000 lej jövedelmező üzletrész, más vállalkozás elfoglaltsága miatt, kétféle létejt átadó. Ajánlatok „Nyugodt” jellegre kiadóhivatalba kéretik.

Kiadó novemberre első emeleten három vagy négyosztós komfortos hallos lakás. P. Mihai Viteazul 39, háztulajdonosnál.

25 éves malomtulajdonos részére művelt és vallásos feleséget keresünk 200.000 lej hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő irodánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Eszébe idézzük, hogy már csak rövid ideje van a MAGANALKALMAZOTTI SORSJEGY beszerzésére, siessen tehát és mielőbb lássa el magát nyerőszámú sorsjeggyel! Kapható az összes dohánytözsdekben és a főbizományosnál, „Gravart” cég Cluj, Piața Unirii 4. Egy sorsjegy csak 25 lej, vidéki megrendeléseknél portóbiány is fizetendő.

Keresek reklám akviziós célokra jó összerkötöttessele és garanciával rendelkező ügyvállalkozót Clujra, Oradeara, Aradra és Timisoarara. Választ Reclam Atlas Fágáras címre kérek.

Elveszett a Mera autobuszon 6-án Rodnától Clujig tulesz és teffin, benne ruhadarabok. Kérem a becsületes megtalálót juttassa el Schwartz Hermann Gherla címre.

Házvezetőnői állást keres jólfőző zsidó nő rituális háztartásban. Cim: Guttmann Hermann Str. Barițiu 12, hátul az emeleten.

Szerényigényű vaskereskedőseged keres azonnali elhelyezkedést. Leveleket „Vidék” is” jellegre.

Schönfeld Hédy fűzői a legjobbak, virágai a legelegánsabbak. „Takarékosság” Regina Maria 11.

Cluj, a rom rádióban, ezek a felkelők közül a ellenfor. az éjszakán ez a rádió a kormán madridi, ban álló vetiti, vég lyi jelentő sára vona A span nyei közö lomának ket hall irodák né belső élet pok ma r Néhány titett Bar a hírszol közölte a niszlérium ság közö tette. A közl Teng mélyzete latába lé A polg törvények állan jellemző. A hire tanácsa ják. A palotájáb

Ejje! 1 — „F önlésztés stnik. Jel Vagy: „Fgye munkásó bizottjai összes ú kások is és földal köonek. szállni, r

Figyel níkák sz a munká antifasis Figyel ponti t Barcelon birtokáb ponti ta tartózat Cytroen feittartó ta milic lona jek birtokáb tanácsa mazatán

Figye szervez Az össze soraiban Figye mitivo elvtársá a front

Hason ismétlő ben Cor hogy kiépiten érdekes nagyobb pontjáv hangja: habla, ber érzi teli, élö kellős

Erdel beszéde kóihoz ságnak tatta: — F telenség cábl ő számún évekkel azt a j szág el

Figyelem!... Figyelem!... Itt rádió Barcelona!

A spanyol polgárháboru a barcelonai rádióadóállomás közleményeinek tükrében

(Uj, augusztus 8. (Az Uj Kelet tud.) Három rádió leadóállomás van Spanyolországban, ezek közül kettő a kormány, egy pedig a félékek birtokában. A két kormányleadó közül a barcelonai a legtevékenyebben az ellenforradalom napjaiban működött. Egész éjszakán át a kormány rendelkezéseire áll az a rádió, mely előbb spanyol nyelven közli a kormány új híreit és rendeleteit, majd a madridi, ugyancsak a kormány szolgálatában álló rádió castilliai nyelvű híradását közvetíti, végül pedig, főleg katalán nyelven helyi jelentőségű és a belpolitikai helyzet állására vonatkozó közleményeket ad.

A spanyol forradalom mai véres eseményei között különösen érdekes a két leadóállomásnak a működését figyelni. Olyan híreket hall itt az ember, amelyek a távirati iratok nem továbbítanak, a forrongó ország belső életének apró jelenségeit, a mindennapok ma már megszokott forradalmi teendőit. Néhány nappal ezelőtt is érdekes hírt közvetített Barcelona Madridból, amit nem láttunk a hírszolgálati iratok jelentéseiben. Azt közölte a kormány, hogy a kereskedelmi minisztérium és a Földközi Tengeri Hajózársaság között a megállapodás érvényét veszítette. A kormány átadja a hajókat a Földközi Tengeri Hajózársaságnak, a hajók személyzete pedig a polgári tengerészet szolgálatába lép át.

A polgárháboru meg vannak a maga törvényei és a tisztviselőknek, intézményeknek állami szolgálatba való átvétele mindig jellemző.

A híreket az antifasiszta milíciák központi tanácsa és a szakszervezeti központok adják. A mikrofon a katonai kormányzóság palotájában van.

Vérátömlesztéshez embert keresünk...

Ejtel 1 óra 20 perckor megszólal a rádió: — „Figyelem! Fontos közlemény. Vérátömlesztéshez áldozatkész embereket keresünk. Jelentkezzenek az X és Y körházban.

Vagy:

„Figyelem! Fontos közlemény! A fémpari munkások szakszervezeti tanácsának megbízottjai közlik, hogy reggel a munkát az összes üzemekben felveszik. A polgárőr munkások is kötelesek megjelenni. A villamosok és földalatti vasutak holnap rendszeres működnének. A közbeszó állomásokon is le lehet szállni, nemcsak a végállomásokon.

Figyelem! Fontos közlemény! Az X. Y. klinikák személyzete holnap reggel jelentkeznek a munkahelyen, azokkal együtt, akik, az antifasiszta milíciákban működnek.

Figyelem! Az antifasiszta milíciák központi tanácsának közleménye. Az X. Y. Barcelona jelzésű két Citroen autó, mely M. birtokában van, az antifasiszta milíciák központi tanácsának szolgálatában áll és nem tartóztatandó fel. A P. Barcelona jelzésű zöld Citroen autó, mely M. tulajdonában van, feltartóztatandó és előállítandó az antifasiszta milícia központi tanácsához. A Z. Barcelona jelzésű szürke Citroen autót, mely R. birtokában van, az antifasiszta milíciák B. tanácsa elkobozta. A kocsi vissza lehet származtatni tulajdonosának.

Figyelem! Az antifasiszta milíciák és szakszervezetek központi tanácsának közleménye: Az összes tisztviselők, akik az antifasiszták sorában küzdöttek, dupla fizetést kapnak.

Figyelem! Fernandez Juan, Porfirio Primitivo antifasiszta polgárőr jelenti összes elvtársainak, barátainak és rokonainak, hogy a fronton van és teljesen egészséges.

„Atencion, atencion!”

Hasonló közlemények napról-napra megismétlődnek a barcelonai rádióban. Nemrégiben Companys tartott beszédet, aki kifejtette, hogy Spanyolországot alulról fölfelé kell kiépíteni. Az egész hírszolgálat hallatlanul érdekesen világítja meg, hogyan vált a legnagyobb spanyol város a polgárháboru gócpontjává. Valahányszor felcsendül a spiker hangja: „Atencion, Atencion! Barcelona vos habla, a todos pueblos d'Espana”, az az ember érzése, hogy új világ beszél, izmos, hittel teli, élő, hatalmas erő, mely a véres harcok kelloz közepette is építeni akar.

A miniszterelnök beszél

Érdekes volt a minap Giral miniszterelnök beszéde, amelyet Valencia környékének lakóihoz intézett. Előbb megköszönte a lakosoknak hősies magatartását, majd így folytatta:

— Pedig mindenfelől árulásokról és becsületlenségéről érkeztek felénk hírek, Valenciából örömhíreket vettünk. Vigasztalás ez számunkra, de elsősorban példaadás. Már éveket ezelőtt megszerezték magatoknak azt a jogot, hogy a köztársasági Spanyolország első népe legyetek. Következetesek ma-

ratatok a szabadság legválságosabb pillanataiban is. Most, amikor a szabadságért harcoltok, gyarapítjátok a megbecsülést, amelyre nektek minden spanyol köztársaságnak adóznia kell. Ezt megértette Madrid népe, amikor tegnap fogadta a valenciai csapatokat. A köztársaság soha nem fogja magatartásokat elfelejteni.

— Ez már a tett pillanata! Ez az a pillanat, amikor alkotunk kell, nem pedig olvasunk a történelmet. Ez a pillanat, hogy megszabadítsuk Spanyolországot VII. Ferdinánd vad szellemétől, aki Angouleme herceg vezetésével százezer embert hozott Spanyolországba, hogy a polgárháboru véres örvényébe taszítsa. Munkánk nehéz, de le fogjuk győzni az áruló tábornokokat, akik ellopták a köztársaság puskáit és ágyúit. A kormány

valóságos hadsereg felett rendelkezik, mely nagyszerűen működik és mindenütt győzedelmeskedik. Olyan légiflotta van, amely a köztársaság igazi dísz.

A köztársaság erősebb, mint valaha

— Derék valenciai nép, ne légy nyugtalan: a köztársaság erősebb, mint valaha. Egyik pillanatról a másikra fognak lehullani az andaluziai forradalmárok ellenálló fegyverei. A zendülők már segítséget is kezdenek kérni, kétségbeesetten, Afrikából.

— Győzni fogtok, mert a mi ügyünk az igazi ügy. Azt kívánom, hogy mindazok, akiknek nincsenek katonai kötelezettségük, vegyék fel a munkát. A munkával is a köztársaság szolgálatában állanak.

Valencia népe, fogadjátok a jelszót: Előre! Előre! Eljen a köztársaság!

Egyhangulag szavazta meg a szenátus a francia hadiszer-gyárak nacionalizálását

A Blum-kormány megvalósítja programját

Párizs, augusztus 8. Leon Blum népfrenti kormánya egymásután valósítja meg azokat a programpontokat, amelyeket választási propagandájában beígért. A népfrenti program egyik legfontosabb reformja a hadianyaggyártás nacionalizálása, melynek törvényjavaslatát a szenátus pénteken tárgyalni kezdett. A javaslat termékeny vitájában több szenátor vett részt.

Utánuk Daladier is felszólt, aki kijelentette, hogy bár Franciaország leszerelést és békés politikát akar, gondoskodnia kell a fegyverkezésről. A kormány — szögezte le Daladier — mindent meg fog tenni a hadsereg felsezrelése érdekében.

Szombaton délelőtt a szenátus egyhangulag megszavazta a törvényjavaslatot, mely ezután kerül a kamara elé.

Egyesülnek az Agudasz Jiszroel és a Mizrachi palesztinai munkásszervezetei?

Az Aguda nagytanácsának marienbadi tárgyalásai

Marienbad, aug. 8. Az Agudasz Jiszroel nagytanácsának marienbadi ülésén dr. S. Breuer bejelentette, hogy a Hapoel Hamizrachi munkásszervezet ajánlatot tett az Aguda palesztinai munkásszervezetének, a Poalé Agudasz Jiszroel-lal való egyesülésre. Dr. Breuer kifejtette, hogy szakszervezeti egyesülésről van szó, amely gazdasági térre szorítkozik, míg a vallási kérdésekben továbbra is az Aguda rabbitanácsának fegyelme alatt fognak állani az Aguda palesztinai munkásai. A maga részéről az egyesülés szükségességét hangoztatta és az indítvány elfogadását kérte a nagyta-

nácstól. Kijelentette, hogy amennyiben kimondják az egyesülést, a Hapoel Hamizrachi megszaktja összes eddigi kapcsolatait a Hiszdruth Haovdimmal, az általános zsidó munkásszervezettel és így megte-remtenék az ortodox munkások egységfrontját Paelsztinában.

Hogy a szóbanforgó ajánlat a Hapoel Hamizrachi hivatalos vezetőségétől, vagy csak a szervezetnek bizonyos részéről származik, nem derül ki a marienbadi jelentésből.

Az elnöki beszámoló

A nagytanács legutóbbi ülésén egyéb-

A technika csodája! A technika csodája! Kérje mindenütt az utolsó sláger!

ENERGIE
borotvapengét

A pengén piros szalaggal. Beisó boríték aranyban, „Energie” cégnyomattal. A külső boríték lilaszíni.

ként Jacob Rosenheim tartott általános referátumot az exekutív munkájáról és az Aguda politikájáról. Többek között kijelentette, hogy certifikátok ügyében ugyan létrejött bizonyos együttműködés a Jewish Agency és az Aguda között, ezzel azonban nem változott meg az Aguda eddigi viszonya az Agencyhez, illetőleg a Cionista Szervezethez. Elmondotta továbbá, hogy többszörösen felvetődött az Aguda és a Mizrachi együttműködésének kérdése, de továbbra is érvényben maradnak az eddigi határozatok, amelyek kizárják a szorosabb együttműködés lehetőségét mindaddig, amíg a Mizrachi tagja a Cionista Szervezetnek. Jakob Rosenheim végül azokról az erőfeszítésekről beszélt, amelyeket az Aguda tett a zsidóság többi illetékes tényezői mellett a palesztinai törvényhozó tanács (Legislative Council) veszedelmének elhárítása érdekében, a kormány által bevezetett új földtörvény és számos más intézkedés ellen, továbbá a legutóbbi arab zavargások hatásainak leküzdése és a zsidó lakosság ellenállóképességének erősítése érdekében.

A következő ülésen dr. Salamon Ehrmann, az Aguda Palesztina-központjának vezetője tartott referátumát az Aguda palesztinai telepítési munkájáról és jövőbeni terveiről. Kifejtette többek között, hogy míg Németországban erőteljes Palesztinamozgalom indult meg agudista körökben, addig a többi országok szervezetei nem teljesítették ezirányú feladataikat. Bejelentette az Agudasz Jiszroel chalucsi szövetségének megalakulását, mely az agudista ifjúságnak a palesztinai munkára való előkészítését (hachsharah) vállalta.

Landon amerikai elnökjelölt kijelentette, hogy nem antiszemita

New-York, aug. 8. John Hamiltonról, az amerikai republikánus párt elnökéről és az Alfred L. Landon republikánus elnökjelöltért folyó választási kampány vezetőjéről az a hír terjedt el, hogy antiszemita kijelentéseket tett politikai körökben, ami érthetően nagy felzudulást váltott ki a köztársasági párt zsidó hívei között. Két zsidó személyiség egyenesen Landon elnök jelöltet interpellálta meg ebben a kérdésben. A Landonnal folytatott beszélgetésük után a szóbanforgó zsidó személyiségek kijelentték, hogy a republikánus felekezeti elöltelettől. Ugyanekkor kijelentették, hogy az amerikai elnökjelöltek a zsidók is azon problémákon keresztül kell, hogy megítéljék, amelyek az amerikai nemzetet mozgalták, mely ez lehet csak mérvadó.

— Erős, vérbő, kövér emberek iganak naponként, reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendes gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitűnően szabályozza a vérkeringést. Az orvosok ajánlják.

Orvos! Mérnök! Gyári!

Minden német (25% redukción), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagetől. Cluj, jelezve, mely szakma érdekl.

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG.
nezzé meg
SZERKELVÉSI és BÜTÖRGYÁR
állandó kiállítását

BUCUREȘTI TGMUDÉS
TACHE IONESCU
INVITĂSĂDĂ MIHĂLDĂDĂ MĂSĂDĂ
ZOTTUNUAT EREDETİ RAZĂINUVAL

KÖZGAZDASÁG

A gáztámadások elleni védekezésre be kell rendezkedniük az iparvállalatoknak is

Az iparügyi minisztérium most adja ki a szabályzatot

Bucuresti, augusztus 8. (Az Uj Kelet tud.) A hadügyminisztérium légvédelmi szakosztálya az egyes szakminisztériumokkal karöltve egymásután dolgozza ki azokat az utasításokat, amelyeket a jövőben egyéneknek és közületeknek egyaránt szem előtt kell tartaniuk. Amellett, hogy ezek az utasítások elég szigorúak, azt is el kell ismernünk, hogy a hivatalos tényezők azt is el akarják kerülni, hogy az érdekelteknek tulsagy nehézségeket okozzanak.

Ismeretes, hogy az ingatlanépítkezések engedélyezésénél már a tavasz óta a mérnöki hivatalok megkövetelik a repülőgépek elleni védekezésre előírt szabályokat és feltételeket betartását. Így megállapították, hogy mely épületeknél kell bombamentes tetőzetről, gázmentes pincékről gondoskodni, valamint arra is ügyelni az építészeti hatóságok, hogy a telkek beépítése olyképpen történjen, hogy egy gáztámadás esetén a mérgező gázok ne tudjanak megrekedni. Emiatt meghatározták azt is, hogy a telkeket mely kiterjedésben szabad beépíteni, világító udvarok építését nem engedélyezik, stb.

Sok esetben előfordult, főleg emeletreépítésknél és belvárosi bérházépítésknél, hogy ezeknek az utasításoknak szövegszerű betartása lehetetlenné tette volna, hogy az ingatlan tulajdonos az építkezést racionálisan ke-

resztül vihesse. Ily esetekben a városi mérnöki hivatal javaslatára a Bucurestiben székelő központi légvédelmi bizottság a lehetőségekhez képest engedélyezi a szabályok alól való felmentést, amint az már több esetben előfordult.

A hadügyminisztérium nemrégiben dolgoztatta ki azokat a szabályokat, amelyek az iparvállalatoknak repülőgépek elleni védekezésének módjait tartalmazzák. Ezeknek az előírásokhoz nemcsak az ezután építendő, hanem a már meglévő iparvállalatoknak is alkalmazkodniuk kell.

Ezt a szabályzatot az iparügyi minisztérium most nyomtatja ki és a könyv megvétele 200 lejes áron minden egyes iparvállalat részére kötelező lesz. Arra nézve, hogy a szabályzat lényegében mit tartalmaz, még nem kaptunk felvilágosítást.

Készül a kötelező jégkárbiztosítás terveze

Pár nappal ezelőtt közöltük, hogy a kormány a jégkár elleni biztosítást kötelezővé akarja tenni. Arra nézve, hogy ez a kötelező biztosítás miképpen lesz megszervezve és gyakorlatilag lebonyolítva, egyelőre még tárgyalásokra szorítkozunk.

Újabb bucaresti hírek szerint az erre vonatkozó törvénytervezet már előkészület alatt áll. Ezek a hírek arról is tudni vélnék, hogy a kötelező biztosítást nem a biztosító intézetek, vagy legalább is nem közvetlenül ők fogják lebonyolítani.

A magánbiztosítók ugyanis régóta panaszkodnak amiatt, hogy a jégzúzatot igen megnehezíti az a körülmény, hogy a helyi hatóságok közreműködésére a jégkármegeállapításhál nem igen tudnak számítani. Már pedig abban az esetben, ha a kötelező biztosítás elrendelésével az intézeteknek százezrekre menő és az egész ország területén elszórt biztosított féllel kellene vesződniük, ezt a maguk adminisztrációjával semmiesetre sem tudnák elvégezni. A jégbiztosítások ily mértékben nem férnek tehát el a magánbiztosítók centrális kereteiben, hanem ezt a problémát csak a teljes decentralizáció jegyében lehet megoldani. A külföldön már meghonosították azt a rendszert, hogy az egyes községekben az érdekelt gazdák helyi jellegű és viszonyosságú elven alapuló biztosítási pénztárt alapítanak, amelyek ezután a nagyobb biztosítókkal viszontbiztosítási viszonyba lépnek. Így a helyi ellenőrzés is könnyebben megoldható. Amennyiben egy község érdekelt gazdáinak bizonyos hányada a kötelező biztosítás mellett foglalna állást, ez az elhatározás a többi gazdára is kötelezővé válik.

szabadságra csak a rendkívül finom, tökéletesen higiénikus

gumival, amely gondtalan üdülést biztosít.

A jegybank újabb export-megszigorításokat léptetett életbe

A Bancanat a RM átutalására vonatkozólag elrendelte, hogy az aprobálástól számított 15 napon belül az importőr a márka összegét át kell vegye, illetve a lej ellenértékét le kell fizesse. Ezen 15 napra nem esik be a jelenlegi átmeneti állapot, miután momentán — piacon negiciables márka alig kapható. Augusztus 15-től kezdődőleg az exportőr köteles 3 napon belül márkakészletét a Bancanathoz eladni. Ez időponttól kezdődőleg a Bancanat veszi át az exportőröktől a márkákat és adja el autorizált bankok közvetítésével az importőröknek. Az eladások nem történnek fix kurzuson, hanem a márka to-

FOGADJA MEG

szerencse parancsszavát:

ELŐRE!

AKI NYARALNI VOLT

és az I. osztályban nem vehetett részt. A annak most alkalma van a játkot előnyös feltételek mellett megkezdeni.

LÉPJEN BE a legközelebbi sorsjegyárudába és kérjen felvilágosítást a

II. OSZTÁLY játékát illetőleg.

ELŐRE — az Állami Sorsjáték második osztályához. Huzás augusztus 15-én. Ezen a napon és a további húzásoknál Önből milliomos lehet, ha hallgat a szerencse parancsára: VEGYE MEG IDEJÉBEN A SORSJEGYÉT. — UJITSA MEG A RÉGIEKET.

Egyetlen feltétele a szerencsének és millióknak:

az Állami Sorsjáték sorsjegye a mostani osztályhoz.

Csak a jelenlegi osztály sorsjegyének szabályszerű megvétele biztosítja az Ön számára, hogy résztvegyen az utolsó nagy húzáson (a negyedik osztályán), amely ez év október havának 15-ik napján lesz.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

vábbra is negociabile deviza marad.

A Bancanat korábban rendeletet adott ki, mely szerint az export devizát garantáló bank köteles az inkasszóra vonatkozó okmányokat átvenni tényleges inkasszóra, melynek elmulasztása esetén devizakihágást követ el. Eszerint az áruküldemények címzettje csakis a garantáló bank levelezője lehet. Ezen rendelkezést a Jegybank mindazon exportokra vonatkozólag felfüggesztette, melyek augusztus 15-ig kerülnek berakásra.

Bancanat új rendelete szerint az engedélyezett deviza átutalásokat 15 nap alatt kell igénybevenni. Akik ezt elmulasztják 100 lej lefizetése ellenében terminus meghosszabbítást nyernek. Itt említjük meg a Bancanat azon rendeletét is, mely szerint a Jegybank kompenzációs engedély alapján importált küldemények okmányainak megsemmisítéséért 7 pro mille illetéket szed. A 100.000 lejes feletti értékűnél a fenti díjon kívül még 300 lej külön taxát is számít.

Meghalt Mircea szenátor

Pénteken érkezett meg Bucurestibe a le-sújtó hír, hogy aznap reggelén Bécsben hetvenéves korában hirtelen elhunyt Mircea mérnök, az ország nagyiparának egyik leg-hivatottabb személyisége. Halála a főváros gazdasági és politikai körein kívül főleg Ardeal területén váltott ki őszinte részvétet, mivel az elhunytat ehhez az országgrészhez különösen szoros kapcsolatok fűzték.

C. Mircea 1866-ban született Bucurestiben, tehát most töltötte be hetvenedik életévét. Középiskolai tanulmányai elvégzésével a párizsi műegyetemen bányászati mérnöki oklevelet nyert. Az országba való visszatérte után az iparügyi minisztérium szolgálatába lépett, ahol nem sokára iparügyi igazgatói kinevezést kapott. Kitérő elméleti és gyakorlati felkészültségének elismeréseképpen a bucaresti műegyetem docense lesz. Később kiválik az állami szolgálatból és tevékeny résztvesz

az angol tőkeérdekeltséggel megalakuló Unirea petróleumtársaság alapításában, melynek haláláig adminisztrátora maradt.

Amikor 1921-ben az ország nagyipari szervezetei fúziós tárgyalásokat kezdenek, nem tudtak nála alkalmasabb személyt találni arra a nehéz és felelősségteljes feladatra, hogy az új országos szervezet, az Ugir vezetőségének tisztségét betöltse. Az alakuló közgyűlés őt választja meg központi vezérigazgatójának és Mircea mérnök ezt a feladatot mindhaláláig példásan teljesíti.

Ardeal nagyiparoságával akkor került szorosabb kapcsolatba, amikor megválasztják a cluj kereskedelmi és iparkamara szenátorának. Nyolc éven át képviselte ennek az országgrésznek az érdekeit a román felsőházban, még pedig oly eredménnyel, hogy a legutóbbi két választáson a közbizalom folytán egyhanguan, ellenjelölt nélkül jelentik ki megválasztottának.

A szivgyöngesség, amely magas kora miatt már régebben fenyegette életét, Bécsben végzett vele, ahova négyhetes Baden bei Wienben eltöltött kurája után érkezett, hogy onnan az országba visszatérjen. Azt a hiányt, amelyet eltávazása jelent, nagyon nehéz lesz betölteni.

— A Consum új száma a hét legaktuálisabb gazdasági eseményeiről a következő cikkekben számol be: Október 30-ig kapott haladékat az Intreprinderile Forestiere Române, hogy erdőkitermelési koncessziójának kihasználására részvénytársaságot alapítson, — A földgáztársaság újabb ajánlatot nem tartja elfogadhatónak Cluj város vezetősége, — Súlyos károkat szenved az ipar a késedelmes márkakészlet miatt, — A Telefontársaság szerződésben vállalt első ötévi kötelezettségeinek a felét sem teljesítette, — Fizetéseketelenség. — Uj cégek és cégváltozások, Közzsállítások és árlejtések első forrásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól, Cluj, Str. Iuliu Maniu 5.

Hol szálljunk meg?

Clujon

Nívós, elegáns szálloda és kávéház a

NEW-YORK

Telefon 3-16.

Telefon 3-16.

Oradeán

Hotel Metropol

elsőrangban berendezett szálloda. Utazó urak találkozóhelye. Vidéki autóbusszok érkezés és indulás állomása. Telefon 909.

PALACE HOTEL

Kávéház és étterem.

A Felix-fürdőbe utazók tájékoztató irodája. Telefonok: 906 és 907.

Astoria szálloda és kávéház

elegáns, komfortos. Minden szobában hideg-meleg víz.

Bata-Maren:

Hotel Stefan-Voda

modern berendezésű szálloda, kávéház és étterem.

Aradon

HOTEL CENTRAL

Tiszta. Csendes. Olcsó. Garage a szállóban.

Tökéletes komfort.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Levél a nyaraló WIZO-asszonyokhoz

Kedves Wizo-testvér!

Ne vegye rossznéven, hogy nyaralásában háborgatom, hogy akkor, amikor a Wizo munka az egész vonalon szünetel (a központ és néhány csoport kivételével) és amikor a posta ritkábban hozza a kék-fehér borítékokat, melyeket minden Wizo asszony vegyes érzelmekkel fogad: vajjon ismét milyen komplikált könyvelési rendszert kell megtanulnia egy ártatlan családjának, hogy rendet teremthesse a Wizo elszámolásokban... egyszerűen ne haragudjon, hogy a Wizo hivatalos lapjának hasábjain fordulok Önhez, hogy figyelmeztessen valamire.

Végezték az ardeali Wizo VII-ik országos konferenciája, lezajlottak a tárgyalások, a delegátusok és a központ kölcsönösen meg voltak elégedve egymással és a delegátusok ragyogó arccal tartották meg odahaza, az otthonmaradt asszonyoknak a konferenciát beszámolókat. Néhány hétre szünetel most a munka, a nyomásból hőségben nem is igen van kedve az embernek ahhoz, hogy bármilyen munka elvégzésére vállalkozzék. Most azonban olyasvalami jött közbe, olyan kéréssel fordultak hozzánk erעי Wizo testvéreink, hogy minden vakáción, minden munkaszüneten túl a Wizo asszonyoknak meg kell hallaniuk ezt a kérést és — hogy mi módon kell reagálniuk rá, azt minden Wizo asszonynak külön-külön a maga lelkiismeretére bízom. Biztos vagyok abban, hogy mindenütt kellő visszhangot fog keltetni.

Palesztinában zavargások voltak. A megriadt, védtelen menekültek ezrei lepétek el a városokat, akik mind segélyre szorultak. A kisgyermek százai, nagyrészt megbetegedve a menekült-táborokban, sehol másutt nem találtak menedéket, mint a Wizo palesztinai intézményeiben: a helavivi anyaiskolában, a jeruzsálemi Baby-Home-ban, a napközi otthonokban, stb., amelyeket mint részint kórházakká, részint menhelyekké alakítottak át ezekre a súlyos napokra, hogy legalább élelemmel, felvőhellyel és a legszükségesebb ruhával láthassák el a menekült gyermekeket — nem is beszélve a betegekről, akiknek gondos ápolásra volt szükségük. A palesztinai Wizo asszonyok a legnagyobb erő megfeszítéssel álltak munkába, igyekeztek minden követelménynek eleget tenni, gyűjtéseket indítottak be, hogy a menekülteket a legszükségesebb ruházattal elláthassák.

De mi volt mindez? Csak egy csöpp a tengerben. És legfőképpen: mi történjék azokban az otthonokban, ahol az eddigi 40 gyermek helyett most több, mint 100-at kell ellátni, honnan vegyenek mindezeknek megfelelő számú lepedőt, törülközőt, fehérneműt, ruhát?

Kedves Wizo testvérem, amikor Ön nyaralásra indulva megosináltatta divatos imprié toalettijét, ugyanakkor valamelyik palesztinai gyermekotthonban számtalan kisgyermek ruházatának előteremtése volt a legnagyobb probléma. És ez az, amire fel szeretném hívni a figyelmét. A palesztinai Wizo azzal a kéréssel fordult a Wizo összes föderációhoz és csoportjaihoz, hogy fogjanak hozzá babyruhák készítéséhez, hogy a palesztinai intézményekben a legsürgősebb szükségleteknek eleget lehessen tenni.

Az ardeali Wizo is kiküldte az erre vonatkozó körlevelét. A körlevelek azonban nem jutnak el azokhoz a Wizo asszonyokhoz, akik a nyár folyamán firdőhelyen tartózkodnak és a körlevelet talán nem is in-

tézik el olyan sürgősen azokban a csoportokban, ahol hivatalosan nyári szünetet tartanak. Ezért zavarom meg nyári szünetidejét. Ezért veszem magamnak azt a bátorságot, hogy megkérjem arra: amikor saját gyermekének nyári ruházatát egészíti ki, ne feledkezzen meg azokról a palesztinai gyermekekről, kik Önhöz fordulnak és arra kéri, áldozzon néhány órát szabad idejéből, hogy varrjon neki egy ruháskát, egy spielhözmit, küldjön egy lepedőt vagy egy gyapjutarakart, hogy fel tudjon öltözködni (mert ruhájának hátrahagyásával kellett elmenekülnie lakóhelyéről) és legyen mivel betakarozni.

Konferenciánk nagyon szép volt és nagyon eredményes. Széphangzásu háttérzótokat hoztunk és biztos, hogy azokat az év folyamán meg is fogjuk valósítani. De nem végeztünk teljes munkát, ha most nem tesszük meg kötelességünket a palesztinai gyerekekkel szemben. Nem kérnek tőlünk sokat és nekünk örömmel, szívesen kell rendelkezésükre állnunk. A körlevelben, melyet az újságban is megtalálnak, felsoroltuk mindazon holmikat, melyekre a legnagyobb szükség van.

Az ardeali Wizo tagjai eddig még minden alkalommal megállták helyüket és mindig megtették azt, amit tőlük vártak. Biztos, hogy most sem lesz másképpen és rövidesen mindenféle gyerekholmikat tartalmazó csomagok fognak beérkezni Ardeal minden részéből.

Es még valamit. Ezuttal nem a szokásos kéréssel állunk elő, hogy gyermekeinek nélkülözhető holmiját adja át a sze-

gény menekültek gyermekeinek. A helyzet ugyanis az, hogy az itteni időjárásomért ruházati cikkeket Palesztina szubtrópusi klímájánál amugysem tudnák használni, így tehát nagyon kérnénk, hogy olcsó, de új és lehetőleg fehér anyagból (vászonfélék, száda, stb.) készítsen el a kért holmikat. Szabásmintát — amint a körlevelben is olvashatja — a timisoarai Wizo központ szívesen bocsát rendelkezésére; ha egy levelezőlapon közli nyaralási címét, postafordultával megkaphatja a kívánt dolgokat.

Biztos vagyok abban, hogy Erdély Wizo asszonyainál visszhangra fog találni az erעי gyermekek kérése. Ismételteln elnézését kérem azért, hogy üdülését megzavarjam, de ez alkalommal — gyorssegélyről van szó.

Igaz cionista üdvözléssel:

(Timisoara)

LÖBL BOZSI

Helyzetjelentés a WIZO palesztinai munkafrontjáról

A zavargások heteiben felfokozott energiával dolgozott a palesztinai WIZO

Legutóbbi palesztinai jelentésünkben vázoltuk azt az elsőrendű szerepet, melyet a a palesztinai Wizo föderáció az áprilisi zavargások első napjaiban töltött be, amennyiben a menekültek ellátására alakult bizottság élén állott. Ma, tizheti szakadatlan zavargások után azt szeretnénk közölni tagjainkkal és barátainkkal az egész világon, hogy összes intézményeink zavartalanul dolgoznak tovább annak ellenére, hogy Ayanothot kétszer is megtámadták — de a támadásoknak nem voltak komoly következményei. Az utóbbi napokban a legsúlyosabb helyzete kétségtelenül az ayanothi mezőgazdasági iskolának és a leányfarmoknak volt, azonban mindenütt speciális védőőrségeket állítottak fel. A zavargások azonban akadályozták legtöbb gyermekgondozó-intézményeink rendes munkamenetét. A jeruzsálemi gyermekotthon, mely tudvalevőleg arab szomszédságban van, a politikai zavargások napjaiban súlyos órákat élt át. Egyszer megpróbálták felgyújtani ezt az intézményt, mely több, mint 100 babaát ápol és állandóan fölvesz arab gyermekeket is, szerencsére azonban ezt az aljas cselekedetet idejében fölfedezték és megakadályozták.

A csecsemőgondozók

A yemenita és Neve Schalom negyedben levő csecsemőgondozóállomások (mindkét helyen nyomoruságos sorsban tengődő keleti zsidó laknak), melyek áldásos működést fejtenek ki, a zavargások első óráiban be kellett szüntessék munkájukat. Az állomások mintegy 3 héti maradtak zárva, egészen addig, amíg megfelelő óvintézkedések lehetővé tették, hogy a lakosság egyrésze visszatérjen lakásaiba. Azóta ismét fölvetették a munkát, de a rendes munkamenetet még mindig nem tudják helyreállítani, mivel az állandó fenyegetések és az anyák félelme ezt akadályozza. Ezért a Neve Schalom központ részére a Herzl-uton (közvetlen közelben) egy új lakást béreltek és itt a szolgálat a rendes, megszokott mederben folyik tovább... abban a reményben, hogy belátható időn belül saját új, modern házába költözhessen át. A yemenita gondozót időlegesen a Henriette Irwell házból átköltöztették a Nathan Strauss egészségügyi központba. Ezek a diszpozíciók a városi hatóságok bejegyezésével történtek.

A jeruzsálemi anyaiskola

Az anyaiskolát a városi hatóságok szo-

ciális gondozó-rezsortjának kérésére már az első napokban néhány óra alatt átköltöztették a Nathan Strauss-házba, hogy az épületet kisgyermek-kórházzá alakíthassák t, ahol a menekültek táborában ragályos betegséget kapott gyermekeket helyezték el. Az anyaiskola előkészületlen berendezése az új otthon átalakítás helyiségeibe annál is nehezebb munka volt, mivel a legmesszebbre kimélésre szoruló, legtöbbnyire életveszélyes állapotban levő betegek száma a jaffai tömegmenekülés napjaiban 12-ről 40-re emelkedett. A menekültek táborában levő, halálra ijedt anyák koraszülött csecsemői számára nem volt más menekülési lehetőség, mint a Wizo anyaiskolája. Az anyaiskolának természetesen kétszerannyi anyát kellett fölvennie, mint máskor. A legtöbbnyire súlyosan vérszegény és nagyon fiatal keleti anyáknak a kórházból való elbocsátás után támogatást és utbaigazítást kellett nyújtani.

Az intézmény egész személyzetének súlyos és felelősségteljes munkanapjai voltak ezek, míg az új helyiségekben megfelelő beosztást teremtettek és megszervezték az összes egészségügyi feltételeket az apró, kényes paciensek etetésére és ellátására. Az a rend, tisztaság és csend, amellyel egy-két héttel a Nathan Straus házba való átköltözés után fogadta az anyaiskola a látogatókat, semmit sem sejtetett a sveszterek hallatlan önfeláldozásáról, amellyel mindezt elérték. Ahogy az anyaiskola épülete ismét felszabadul, azonnal hozzáfognak a renoválási munkálatokhoz, amelyeket az intézmény kibővítése céljából már nagyon régen tervbevettek.

A Bugratschow-uccai napközi óthon

A Nathan Straus-ház még egy Wizo-intézménynek adott megfelelő helyet, — a 40 gyermeket ellátó Bugratschow-uccai napközi otthonnak. Az otthon helyiségét a főnővér vezetésével napközi és éjszakai ottlonná alakították át, ahol azokat a kisgyermeket helyezték el, akik betegen kerültek ki a menekülttáborokból, vagy pedig, akiket súlyos betegség után a kórházból engedtek el és még ápolásra szorultak. A többi nővérek védenecikkkel együtt átköltözték a palesztinai Wizo második gyermek-napköziotthonába, a Nathan Strauss házba és így megkettőzték annak munkáját. De az otthoni főnővér körülte-

kintő szervezési munkája által mégis sikerült mindent úgy beosztani, hogy az ápolottak közül senki sem szenvedett hiányt. Az egészségügyi centrum nagy terraszai és kertjei módot nyújtottak az élénk kicsinyeknek arra, hogy szaladgálhassanak és szórakozhassanak és így az egész épület folyosói és összes helyiségei, melyeket a gyerekek uraltak, állandóan visszhangzottak a jökdévi csicsergéstől.

A telavivi esti iskola

Az esti iskola éppen a zavargások napjaiban prosperált kitünően. A 800 leány rendszeresen látogatta az előadásokat, az iskolához való viszonyt szerettelejesnek és ragaszkodónak bizonyult. Csekély hávi hozzájárulásait nemcsak, hogy lelkiismeretesen és rendszeresen fizették, de munkájuk szerény jövedelméből példás odaadással támogatták a felvilágosító előadások alkalmával a Keren Kayemetet. Az utóbbi 4 hónap alatt két és fél fontot adományoztak — ez két fát jelent. Minden második szombatban találkoztak tanítónőikkel, akiket meleg kapcsolatok fűznek ezekhez a tanulnivaló, sajátosság fiatal gyermekeihez a teljesen elkalitiasodott zsidó fajnak; közvetlen diskurzusokat folytattak, játszottak, énekeltek vagy közös sétákat rendeztek. Pesszachkor az iskolavezetőség kérésére munkaadókiktól egynapi szabadságot kaptak. Ezt a napot egy ayanothi kirándulásra használták fel, ami nagy élményt jelentett a fiatal leányoknak. Legtöbbjüknek eddig még nem volt alkalma arra, hogy a városból kikerüljön és láthassa a falusi munkát és életet és egy ilyen farmnak az üzemét. Amit láttak, az teljesen lenyűgözte őket, sokan közülük elhatározták, hogy mezőgazdaságra képeztetik ki magukat, ahogy elérik a megkívánt 18. életévet.

A zavargások megtörték ennek a tanuló közösségnek békés menetét. A leányok majdnem mind a város határain laknak, veszélyes helyeken, vagy magában Jaffában és így egy szép napon széjjelzóródtak a menekült-táborokban. Miután az első zavaros napok elmúltak, a tanítónők beosztották maguk között az egyes menekülttáborokat, felkeresték a leányokat és rábeszéltek őket arra, hogy dacára az ideiglenességek, melyben most élnek és dacára az átélte izgalmaknak, melyeknek hatását még mindig érzik, látogassák az előadásokat. Az iskolát időközben átköltöztették az új Wizo házba, ahol egy szép, tá-

gas, jól berendezett tanulókönyhával és két rendes tanteremmel rendelkeznek. A 30 leány közül 65-en megjelentek az előadásokon, eítelve hálával azért, hogy eltereltek figyelmüket jelenlegi helyzetükről és családjuk sorsáról és örvendezve az új tanulási feltételeknek.

Természetesen nagy szükség volna egy harmadik tanteremre is, az analfabéták előkészítésére. Erre a célra most az előszobát használják, ami nem megoldás. A Wizoháznak azonban olyan sokféle célnak kellene megfelelnie, hogy a rendelkezésre álló eszközök és feltételek mellett számolni kell bizonyos korlátozásokkal.

A menekültek segélyezése

A Wizo asszonyok egyik főfeladata az utóbbi hetekben, amint már Telavivból is jelentették, a menekültek segélyezése volt. Plitirn-eknek nevezik a veszélyeztetett városnegyedekből bemenekült tömegeket, melyek a közönség segítségére vannak utáitva. Jeruzsálemnek és Haifának is megvan a maga menekült-tömege. Az első fészült napokban Jeruzsálemba tödultak a fanatikus Hebronból a kilakoltatott zsidó tömegek, hozzájuk csatlakoztak a jeruzsálemi óváros szái és ezeket minden elképzelhető holmival el kellett látni.

A nagyobb biztonság kedvéért Haifában is elhagyta a zsidó lakosság a vegyes városnegyedeket és körülbelül 1000 ember keresett hajlékot az üres lakásokban, üzlethelyiségekben és a nagy Makkábi-házban. Kivonulásuk azonban nem ment végbe pánikszerűen. Volt idejük ahhoz, hogy magukhoz vegyenek takarókat, párnákat, stb. tehát a legszükségesebb dolgokat. Főleg szefárd és szaloniki emberek ezek; a családapa, aki legtöbbnyire kikötőmunkás, tovább jár dolgozni és így a hitközség el tudja látni a legszükségesebb segélyzőmunkát saját erejéből. Ezzel szemben a Hadassah egyik csecsemőgondozója, mely az óvárosban volt, kénytelen volt bezárni és a számtalan csecsemő a Hisztdarut Nasim Cioniot „Ohel Sara“ csecsemőgondozójának apró paciensei számát növeli, holott az eredeti létszám is meghaladja a 700-at. Az első napokban a helyicsoporthoz több tagja jelentkezett munkára és segítettek a csecsemőket fürdetni és öltöztetni.

A Hisztdarut Nasim Cioniot munkája szünet nélkül folytatódik

A HNC helyicsoportjai büszkén kitartanak azon elv mellett, hogy munkájukat a veszély és bizonytalanság napjaiban is zavartalanul folytatják, sőt, felfokozott kötelességtudás megnyilatkozása látható a szervezettel szemben, melynek értékét csak most ismerték meg teljes valóságában.

A haifai helyicsoporthoz program szerint megkezdte a gyűjtőnapot, melynek eredménye több, mint 40 font volt. Ezenkívül megrendezték az „aranyhétet“ Lagbomerkor. A Hadar Hakamelet és a Har Karmelen Toceret Haarec cikkeket adtak el a gyerekek a KKL javára, akik ezen a héten édesanyjuknak kis ajándékkal kedveskedtek. A propagandahét morális eredménye igen kielégítő volt. Az anyagi bevétel 40 font bevétel, melyet a gyermekek főleg felpiaszteres adományokból gyűjtöttek össze. Az összeg 25%-a a KKL-t illeti meg. Az Ohel Saraban kézimunkakiállítás volt (hímzések, gyermekruhák, szalmazsákok, stb.), melyet a HNC új haifai háztartási iskolájának növendékei rendeztek.

A csoport újabb részvevő az Achusan levő szép bevándorló otthon vezetésében. Ez az otthon eredetileg a német bevándorlók részére épült, de most már az összes országokból érkező bevándorlókat fogadja. Különböző helyi intézményektől kap szubvenciót és leginkább családoknak áll rendelkezésére, míg a Jewish Agency Bath Galim-i bevándorló-otthona inkább fiatalbereknek, chaluconak és chaluconaknak a befogadására alkalmas. A Wizo csoport éventint 60 fonttal támogatja a bevándorló-otthont.

A H. N. C. a fiatal bevándorló lányokért

A HNC jeruzsálemi helyicsoportja dr Rachel Strauss kezdeményezésére elhatározta, hogy tanulóotthont nyit újonnan bevándorló lányok számára. A csoport kis lakást szándékszik kibérelni, ahol állandóan 5 leányt tud elhelyezni. A leányok háztartási kiképzésben fognak részesülni. Erre a célra délelőttökint a Nathan Strauss-ház demonstrációs konyhája áll

rendelkezésükre, ahol egyidejűleg saját maguknak és a jeruzsálemi Beth Olimnak elkészítik ebédjüket. Délutánonkint mindenféle háztartási munkában, varrásban, foltozásban, stb. nyernek kiképzést. Ha kiképzésük befejeződött, akkor a HNC álláskeresésben is segítségükre lesz és ahogy az egyik csoportot sikertült elhelyezni, rögtön következik utána a másik lány csoport, hogy hasonló kiképzésben részesítsék azokat is. Ez a terv, melyhez a szükséges anyagi eszközök már rendelkezésre állnak, hézagpótló lesz a jeruzsálemi fiatal emigráns leányok támogatásában, mivel eddig még semmi ilyen hasonló segélyt ezen a téren itt nem láttunk.

Dicséret a Wizo növendékeihez

A Wizo növendékeiről, különösen Ayanothban és a mecsetekben kell néhány szót szólnunk. Az egyik ayanothi növendék egyik levelében többek között a következő megkapó sorokat írja:

„Napközben dolgozunk, esténkint azonban összegyűlünk a nagyteremben Ada köré, aki felvilágosít bennünket a helyzetről és megmagyarázza a politikai összefüggéseket. Gyakran teszünk fel komoly kérdéseket. De egyszer Ada is egy igen komoly kérdéssel lepett meg bennünket: „Reánk bízta — különösen azokra, akiknek szülei vagy hozzátartozói Palesztinában élnek, akiknél esetleg nagyobb biztonságban érezhetnénk magunkat — hogy az intézményen kívül tölthessük el a zavarások idejét.“ Kutatóan nézett körül — de a válasz hallgatás volt. Azt hiszem, mindannyian megértettük, hogy olyan helyet, ahol két évig tanulunk és dolgozunk, nem lehet elhagyni akkor, ha nem csak arról van szó, hogy földünket megműveljük, hanem arról is, hogy azt megvédjük. Erec Jiszraeli eseményei nem azonosok a galutbéli zsidó-üldözésekkel, melyek elől kétségbeesetten menekülünk. Erec Jiszraelben megvédjük a veszélyeztetett otthonokat!“

Az ifjuság kölcsönös segítése

A palesztinai Jung Wizo kötelezte magát arra, hogy 150 fonttal hozzájárul a Wizo hachsara-alapjához. Ez az alap az egész világból beérkező, újonnan bevándorolt leányok különböző munkára való kiképzési kurzusait van hivatva finanszírozni és ezenkívül kölcsönöket vehetnek fel a lányok az alapból, hogy tanulási idejük alatt legyen miből élniük.

A Jung Wizo kezdeményezésére Tel-Avivban is felállítanak 10 leány számára háztartástani kurzust egy havi időtartammal. A tiz résztvevőt a Jung Wizo munkához juttatja kiképzésük után.

Turisztikai munka

A turisztikai munka is zavartalanul folytatódott egészen a múlt hó végéig. A tavaszi hetek, a Levantevásár, az ezzel össze függő redukált hajóárak, az orvoskongresszus, a rokonlátogatások, stb. a nyugtalan áprilisi és májusi hónapban is tömérdek turistát vonzottak az országra. A látogatások azonban a közlekedés megnehezítése miatt a városokra koncentrálódnak és a városok közvetlen környékére, mindezekellett azonban Tel-Avivra. Így tehát naponta kellett idegenvezetési és információs szolgálatokat teljesíteni Tel-Avivban, Jeruzsálemban és Haifában.

Bármily családás is volt a turisták számára az a körülmény, hogy ezekben a hónapokban az országot nem tudták rendesen megtekinteni, mégis lenyűgözően hatott rájuk az a megdöntő nyugalom, az önzérzetes magatartás, amelyet a jisiv tanúsított és végül plus-ként könyvelték el azt a tényt, hogy a zavarások idején tartózkodtak az országban. A látogatók legtöbbje urópai országokból jött. De voltak dél-afrikaiak és ausztráliaiak is, utóbbiak között Mrs. Morris, a melbournei Wizo elnöknője érkezett meg többheti tartózkodásra, Egyiptomból viszont Robert de Menasse bárónő jött. A palesztinai Wizo igyekezett a vendégekkel szorosabb kontaktust is teremteni, információk iródban megtörtént beszélgetéseken tul. Így szombat délutánonkint összejöveteleket rendeztek egy kávéházban, ahol illetékes tényezők adtak felvilágosítást az ország jelenlegi helyzetéről és a jelenlevőknek alkalom volt nézetüket kicserélni. Ezeket az összejöveteleket a turistánők nagy örömmel fogadták. A turistahetek alkalmával igen szép adományösszegek gyűltek össze.

Miért hagyott fel a BANCA ILIESCU a sorsjegyárusítással?

A BANCA ILIESCU, amely nagy népszerűségnek és bizalomnak örvend a közönség körében, — ugyis, mint az Állami Osztályosorsjáték főelárusítója, — mint megirtuk, — másirányu üzleti elfoglaltsága miatt felhagyott a sorsjegyárusítással. Természetes, hogy a közönség találgatni kezdte, hogy miért hagyott fel a nagy szervezettel bíró bank a sorsjegyárusítással és akadtak rosszindulatú érdekeltek, akik a közönség fantáziájának tápot adtak alaptalan koholmányokkal.

Minden rosszindulatú híresztelésnek élénk cáfolatát adja az Állami Osztályosorsjáték igazgatóságának facsimilében ittleközölt levele,

Bucuresti, 1. 30 Iulie 1936

REGIA
LOTERIEI DE STAT

3223 * 30 JUL 1936

CONFIRMARE CERTIFICARE Dvs din 28 Iulie 1936

Inreg. sub No. 6291 din 28 Iulie 1936, avem onoare sa va facem cunoscut, ca in urma decontarii facturii azi de Dvs, toate costurile Dvs la noi sunt definitiv achitate si ca prin aceasta achitare gestiunea Dvs de fost collector principal al Loteriei de Stat este completa lichidata si in consecinta garantiile Dvs regulamentare de Lei 960.000 efecte de Stat emise la noi a fost eliberata, astfel ca noi nu mai vom face de Dvs nici un fel de pretentii sau titlu.

DIRECTOR GENERAL DELEGAT
Membru in Consiliul de Administratie

SEFUL SERV. CONTABILITATII

amely bizonyítéka annak, hogy a BANCA ILIESCU az óriási adminisztratív munkát igénylő sorsjegyeladási hálózat likvidálását a lehető legrövidebb idő alatt elvégezte azzal a pontossággal és korrektséggel, amelyet a közönség a Bank minden ügyleténél oly előnyösen ismert. A BANCA ILIESCU a jövőben kizárólag bankári tevékenységet folytat, a rosszindulatú hírtérjesztők pedig minden alapot nélkülöző koholmányaikért a bíróság előtt fognakfelelni.

Megállapítható, hogy a komoly emberek csak mosolyogtak ezeken a koholmányokon, mert ismerték az országszerte kitűnő bonitásnak örvendő BANCA ILIESCU, amely minden betétet felmondás nélkül fizetett vissza és annyira ment a közönséggel szemben való korrektségében, hogy a konverzió kedvezményeit sem vette igénybe, amelyet pedig számos nagy bank igénybevett a közönség kárára.

A BANCA ILIESCU, amely 15 éves működésével bebizonyította, hogy nemcsak mozgékony, de igen korrekt pénzügytéz, továbbra is az ipar és kereskedelem szolgálatában fog állani és azzal a megbízhatósággal fogja elintézni ügyfelei ügyleteit, amelyet ennél a jóhírű pénzügytéznel természetesnek vesz a közönség.

Wizo-élet Odorheium.

Az odorheiumi Wizo csoport július 11-én tartott összejövetelt, mely alkalommal Feuerstein Irén, a csoport konferenciára kiküldött delegátusa beszámolót tartott a június 28—29-iki clujli Wizo konferenciáról. A hölgyek nagy érdeklődéssel hallgatták végig Feuerstein Irén érdekes beszámolóját. Az Anyák Napját július 19-én tartották meg kirándulással egybekötve. A másort Szöllösi Mancsi és Guttman Magda rendezték. A sok ügyes gyermekszereplő, valamint Szöllösi Dezsőné Wizo elnöknő foglaltajándéka, mind hozzájárultak ahhoz, hogy a rendezvényen egyszerű anyagi és erkölcsi sikert érjenek el.

Löbl Bözsi propagandautja.

A Wizo konferencia után a központ azonnal megkezdte a vidéki csoportok látogatóját. Löbl Bözsi meglátogatta Toputit, ahol konferenciára beszámolót tartott. Georgheniben

segítségére volt Liguornik Amáliának, a toplitai csoport elnöknőjének a Wizo-csoport megalakításában, majd Oradean a Wizo csoport vezetésével folytatott intern megbeszéléseket.

Uj Council-tagok.

Tekintettel az ardeali Wizo megnövekedett taglétszámára, a föderáció, melynek eddig három helye volt a Councilban, egy negyedik Council tag delegálására nyert jogosultságot. Az ardeali Wizo—KIB erre a helyre dr Handler Elset jelölte ki, míg pótaggá Liguornik Amáliát (Toplita). Handler Elsevel az ardeali Wizo-mozgalom egyik legkiválóbb és legfelkészültebb vezetője került a Councilba, míg Liguornikné személyében olyan helyettesítőt kapott, aki mindig legszebb példájával járt elől.

A ERŐS ASSZONY
Munkája az országban mindenütt terjedő
Fővárosi Hivatal 4.

VASÁR
Ne
hanem sür
globine Ira
legajánlato
gyengesség
re. Az ide
rögtön az
szünnék. A
ideg- és iz
gálnál fog
fontos, mir
is tartoz
hegyekben
az adag
rupot bea
mek szerv

— Menn
világhábor
lágháboru
ciaország
mennyi er
világhábor
ják, hogy
embert ve
ber 1914
1916-ban,
ban esett
hogy az e
ban, 91.60
éven felü
volt, 3900
amikor el

— Fájó
nyí valódi
ben, áztat
lábak fára
sek azonn
tyukszem
puhák le
Erő és le
egy Rókus

— Szék
tési zavár
nál, vért
nál, által
gyomorra
keserűvize

— Az
Illés Istv
Transilván
ma, igen
szencziós
a követke
szemmel
a diplomá
vetyéit Sa
ban, Anke
novics Jer
Olimpia n
sebbnél, é
tük hozzá
nemzeti g
Kérjen m
től (Cluj,

PER

— Men
törvény in
nyí hozom
hogy a v
hoz tartoz
nok 100.0
tarthat ig
rupia hoz
Bengáliab
vők, küllö
van állam
száiban t
kat arra,
nak össze
dig a vén
tunk, hog
is, csak é

Mind
IND
Jegyek:

Ne gondolkozzék sokat...

hanem sürgősen adjon gyermekének „Tonoglobine Irradié” „bort” vagy szirupot, amely a legajánlatosabb vérszegénység és általános gyengeség megelőzésére és teljes leküzdésére. Az idegesség, étvágytalanság, sápadtság rögtön az első üveg használata után megszűnik. A vörös vérszövetek felélesztő és az ideg- és izomrendszert megedző tulajdonságainál fogva „Tonoglobine Irradié” éppoly fontos, mint a levegő és a nap. Ezért bárhol is tartózkodjék a gyermeke, tengeren, a hegyekben, vagy otthon, ne feledje el neki az adag „Tonoglobine Irradié” „bort” vagy szirupot beadni, amely kiváló módon a gyermek szervezetének helyreállítását segíti elő.

HIREK

— Mennyi embert vesztett Franciaország a világháború alatt? Párizsból jelentik: A világháború huszonkettedik évfordulóján Franciaország szomorú statisztikát készített el: mennyi embert vesztett a négy évig tartó világháborúban. Ezek a számok azt mutatják, hogy Franciaország összesen 4,915.000 embert vesztett el, akik közül 950.000 ember 1914-ben, 1,430.000 1915-ben, 899.000 1916-ban, 546.000 1917-ben és 185.000 1918-ban esett el. A statisztika azt is kimutatja, hogy az elesettek közül 99.800 23 éves korában, 91.600 24 éves korában, míg 90.000 ötven éven felül volt, 33.000 22 éves, 83.000 25 éves volt, 3900 pedig alig érte meg 17-ik életévét, amikor elesett a harctéren.

— Fájóslábnaknak egy jó tanács: Maréknyi valódi Rókus sót oldjon fel egy liter vízben, áztassa lábait 15–20 percig, utána a lábak fáradtsága, az ölmenehez érzések, égések azonnal megszűnnek. Elmúlnak a kínzó tyukszemnyílások és a tyukszemek oly puhák lesznek, hogy kézzel eltávolíthatók. Erő és életkedv ömlik át a tagokon és testen egy Rókus lábfürdő után.

— Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éngyomorrra egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

— Az Uj Tranilvania szenzációi. Győri Illés István népszerű folyóirata, az Uj Transilvania most megjelent augusztusi száma, igen gazdag tartalommal jelent meg s a szenzációk cikkek sorozatából kiemelkednek a következők: A spanyol polgárháború párizsi szemmel nézve (Silbermann Jenő tudósítása a diplomáciai manőverekről), Az elkötvetélyt Salonta, Magyar írók a Goga-kastélyban, Ankét a pusztuló Petőfi síremlékről, Janovics Jenő nagy sikerei Szegeden, A XI. Olimpia margójára és még számos érdekesebb, érdekesebb cikk és közlemény, köztük hozzászólás az ardeali erkölcsvitához, a nemzeti gazdaságpolitika gyakorlatban stb. Kérjen mutatványszámot a lap kiadóhivatalától (Cluj, Oct. Goga 13.)

PERLOTT

fogpép, szájvíz, fogpor az egyetlen, nem régi, avult teoriák, hanem a legújabb tudományos kutatások alapján készült. Biochemiai hatása, a romlástól óvja és fényes fehérre teszi a fogakat.

— Mennyibe kerül egy férj. Bengáliában törvény írja elő, hogy a menyasszony menyinyi hozományt kell a hához hozzon, aszerint, hogy a vőlegény melyik társadalmi osztályhoz tartozik. Így például egy állami hivatalnok 100.000 rupiára, vagyis 7,000.000 lejre tarthat igényt, egy orvos, vagy ügyvéd 12.000 rupia hozományra számíthat. Amint látjuk, Bengáliában előnyös helyzetben vannak a nők, különösen azok, akiknek szerencsésük van állami hivatalnoknak lenni. Ebben az országban törvény kényszeríti a szegény lányokat arra, hogy vagy olyan emberrel házassodnak össze, aki éppen utjukba akad, vagy pedig a vélnéany sorsot választanak. Attól tartunk, hogy ez hasonlóképpen van Európában is, csak éppen hogy nem törvény írja elő.

— A keleteurópai zsidókat letartóztatták Spanyol-Marokkóban. Varsóból jelentik: A napokban Varsóba érkeztek Jichak Gelernter és Mose Frankfeld kereskedők, akik évek óta laknak spanyol Marokkóban. Közölték, hogy a spanyol marokkói felkelők az összes Keleteurópából származó zsidókat letartóztatták azzal az indoklással, hogy kommunisták. Nekik sikerült elrejtőzködniük néhány hétig, majd egy angol hajóra menekültek, amely Gibraltárig vitte őket. Innen litván hajón jutottak el Lengyelországra.

— Újabb antiszemita kilengések Varsóban. Varsóból jelentik: A lengyel főváros kültekén, Lasznóban, augusztus 5-én huligánok este 10 órakor behatoltak néhány zsidó lakásba, amelynek berendezését elpusztították. Egy rabbit a legbarbárabb módon kínoztak meg. A 16 éves Beer Uze kereskedőt véresre verték. A fiatal embert súlyos állapotban vitték a város egyik közkörházába. A következő napon Varsóban gáztámadás próbáját tartották és ebből az alkalomból eloltották az összes lámpákat. A nagy sötétséget a huligánok arra használták ki, hogy beverjék a zsidó üzletek kirakatait és ott fosztogassanak. Később ugyanezt az alkalmat kihasználva, nemzsidó boltokba is betörték és raboltak.

— Megszűnt a világ legrégibb napilapja. A világ legrégibb napilapja, a pekingi „Peiping-Bao” néhány napja beszüntette megjelenését. E za lap 1810-től, mint napilap jelent meg, most pedig, mint az ellenzék hivatalos sajtóorgánumát beszüntették. A XIX. században a Peiping-Bao a Saleng párt lapja volt, mely nagy szerepet játszott az ujkori Kína történetében. A Peiping-Bao 402-ben alapította Sukung, aki a könyvnyomtatás feltalálója volt a Távolkeleten. A Peiping-Bao, amiből gyakran jelent meg idézet az angol lapokban, a napilapok Matuzsálemének neveztek.

— Három gyermek halálosvégi varjuadászata. Szilisztrából jelentik: Három gyermek halálos szerencsétlenségéről érkezik jelentés Durostor községből. Alexandru Anton, Nicolae Jon és Vasile Nutu a községtől néhány kilométernyire a mezőre mentek játszani s ahol egy gödörbe bujtak el, hogy varju fiókákra lessenek. Egy adott pillanatban ismeretlen körülmények között a mély gödör szélei beomlottak és a leomló föld magaalá temette a három gyermeket. Két nap múlva a mezőn dolgozó parasztok akadtak rá a szerencsétlenül járt három gyermek hullájára.

— Halálra gázolt a luxusautó egy 12 éves kislát. Constantából jelentik: Tegnap délután a Miron Costin utcán robogott el egy luxusautó, amely elütötte az uttesten keresztüli szaladó Misu Marculescu 12 éves kislát. A sofőr anélkül, hogy visszanezett volna, tovább robogott, míg a gyermeket súlyos sérülésekkel emelték fel a járőkelők az ucca közvezetőrel. A közlekedési rendőr végül is megállította a gázoló autót, amelynek sofőrtjét meg akarta lincselni a felháborodott tömeg és csak a rendőrség közbelépte mentette meg a járőkelők dühétől.

— Constantában még tart a szörnyű hőség. Constantában még mindig tart a szörnyű kánikula. Tegnap például 56 fokot mutatott a hőmérő napon és 45 fokot érmékben. A tengerparti fürdőhelyeket tömegesen lepték el a fürdőzők, akik a rettentő meleg elől menekülnek a tenger hullámaiba. A nagy hőség miatt lenge strandruhákban járnak az emberek az uccán és ennek ellenére három áldozata volt tegnap a szörnyű kánikulának: Daniel Lupescu egészségügyi felügyelő, Maria Cobuz és George Florica fiatal leányok pedig eszüküket vesztették a nagy hőségtől.

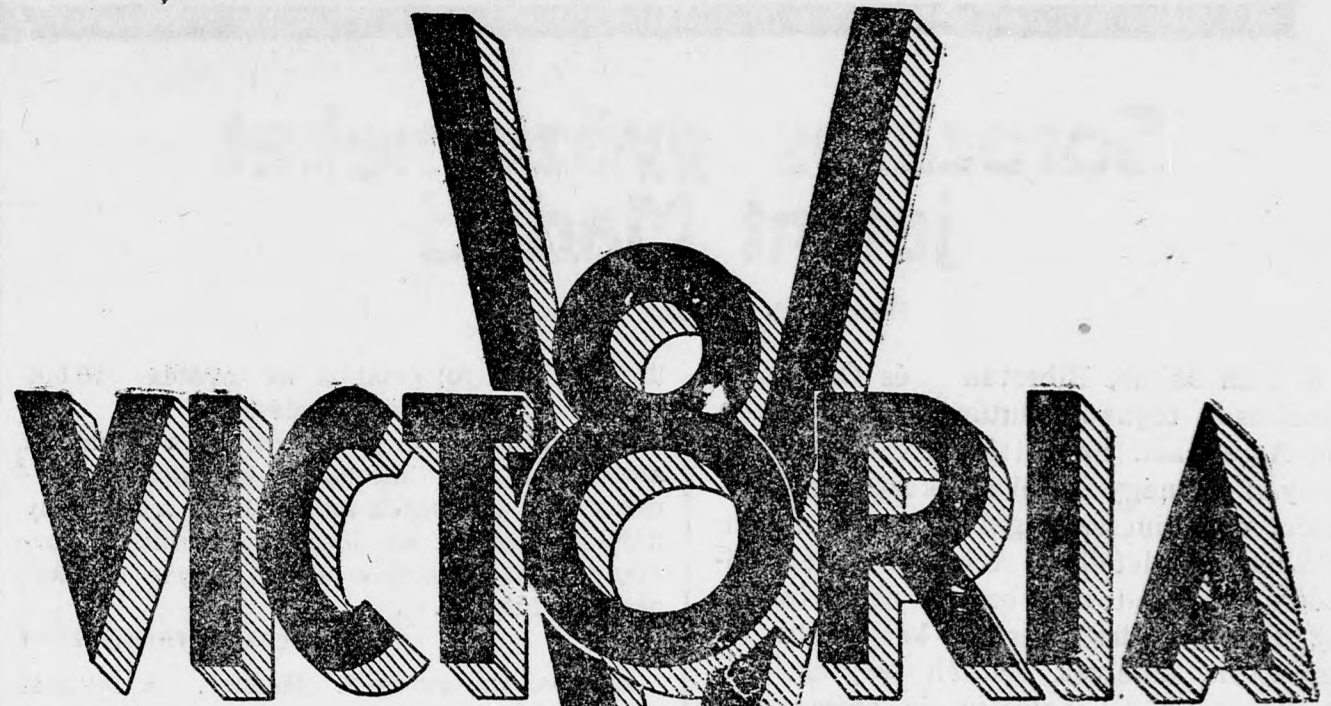
Utolsó alkalom,

hogy szörmeszükségletét még olcsó nyári áron beszerezhesse a

Weisz Ernő

szörmeszalomban (Gólya palota). Megérkeztek a legújabb külföldi szörmek és modellek.

BRASSŐ VÁROS NAGYDIJA

SPORT-KATEGORIA

Első **Barbu Neamtu** mérnök ur
FORD V8 Szeriakocsian

Második **A. Berlescu** alezredes ur
FORD V8 Szeriakocsian

Harmadik **ROSENAUER** mérnök ur
BMW Kompressoros kocsian

Negyedik **S. Alexandrescu** Doctor ur
AUBURN Kompressoros kocsian

VERSENY-KATEGORIA

Első **Gh. Ghica** ur
MASSERATI Versenykocsian

Második **P. Cristea** ur
FORD V8 Szeriakocsian

Harmadik **P. Carp** mérnök ur
BUGATTI Versenykocsian

Negyedik **J. Calcianu** mérnök ur
DUESENBERG Versenykocsian

— Vasárnap délelőtt Sebestyén Dávid emléktünnép. Székelyhidas Sebestyén Dávid emléktünnépét e hó 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor fogják megtartani a cluji Zsidókörház templomában. Az ünneplésre ezuttal is meghívja a körház vezetősége mindazokat, akik kegyelettel viseltetnek a körház alapítója és műve iránt.

— Betört fogott a cluji rendőrség. Váshelyi László 30 éves ember tegnap este feltűnt az egyik állomáson szolgálatot teljesítő rendőrnek, amint hatalmas csomaggal a kezében el akart lögni mellette. A rendőr megállította a férfit, aki azt mesélte, hogy a cigánytelepen lakik, el akar költözni otthonról és a csomagját viszi új szállására. A rendőr azonban nem fogadta el a mesét, hanem bekísérte Lakatost a rendőrségre, ahol rövidesen megállapították, hogy a csomagot, amely két férfiöltönyt és egyéb ruhaneműket tartalmazott mintegy hat-nyolcezer lej értékben, Salamon Ignác Str. Gării 12 szám alatti lakostól lopta. Ugyancsak megállapítást nyert, hogy a férfi az utóbbi napok folyamán még három betöréses lopást követett el, összesen mintegy 20–30 ezer lejes értékben. A megkerült ingóságokat visszaadták tulajdonosaiknak. Váshelyit pedig az ügyészségnek adta át a rendőrség.

— Eljegyzés. Simon Dezső Sighisoara eljegyezte Simon Mendel bistrítai terménynagykereskedő leányát, Rózsikát.

— Házasság. Ganz Erzsébet Vásárosnamény és Spitzer Dezső Satumare (Oradea) f. év augusztus 9-én Debrecenben (Klein vendéglo, Piac u. 70) tartják meg esküvőjüket, melyre ezuttal hívják meg rokonaikat, barátait és jóismerőseiket. (M. k. é. h.)

— Az angol lapok csillagászati példányszámai. Londomból jelentik: Az angol lapok, amelyek a világ legnagyobb napilapjai, a következők horribilis példányszámokban jelennek meg naponta: A Daily Express 2,120.000, a Daily Herald több, mint 2 millió példányszámában, a Daily Mail 1,649.000 példányszámában, a News Chronicle 1,036.000 példányszámában, a Daily Telegraph 491.000 példányszámában, az Ewening Standard 403.000 példányszámában, a Times 191.000 példányszámában és a Morning Post 119.000 példányszámában felszerelése érdekében.

— Darabokra tépett a cséplőgép egy kis gyermeket. Salmárról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt a Salmár közelében lévő Cornia községben. Ignác Dumitru kertjében néhány munkás dolgozott a cséplőgép mellett. A munkások nem vették észre, hogy a cséplőgép felé közeledik Pop Vasile 7 éves kislát. A gyermek a gép kereke mellett akart elhaladni, amely elkapta a szerencsétlen fiucska ingét és darabokra tépte a gyermek testét.

Wizo garden-party Tusnadon

Tusnad aug. 9. Forró, rekkenő napok. A sűrű fenyvesek között is elviselhetetlen a hőség. Mégis akadnak lelkes asszonyok, akiket nem tántorit el a cselekvéstől a bémítő forróság. Sokan vagyunk itt cluji asszonyok s amint gondolatainkat kicserégettük, spontán lépett fel mindannyiunkban az akarat, hogy tegyünk valami hasznosat.

Alig két nap alatt néhány asszony lelkesedése lehetővé tette egy ugy erkölcsileg, mint anyagilag kitünően sikerült garden party rendezését a Wizo javára. Óriási érdeklődés fogadta a rendezvényt és a fürdőtelep minden vendége a pompás strandra sietett a Wizo rendezvényére, mely a legjobb hangulatban zajlott le. A sikerhez nagymértékben járult hozzá a dr. Káhan Niszonné, a budapesti Wizo elnöknője és leánya Spéter Éva asszony által kezdeményezett tánc- és luftballonjáték, de ezenkívül példaadó agitálásuk is, amellyel az egész munkát felkarolták. De elismerés illeti a többi asszonyokat is. Gottlieb Józsefnével, Heller Ferencnével és Salamon Jakabnéval az élén, akik férjeikkel együtt végezték a gyűjtés és a rendezés munkájának nagyrészét. A jegyeladásban Beutel Jakab (cernauti) is résztvett. Agilitásukkal ugyancsak hozzájárultak a sikerhez: Földes Imréné, Salamon Erzsike, Léb Samuné, Léb Miksáné, Goldmann Zsigáné, Abraham Lászlóné és még sokan.

A rendezvény nemcsak a kitünő hangulat és az anyagi siker, hanem propaganda szempontjából is igen eredményes volt. Sok olyan bucaresti és regáti hölgy vett részt a gardepartyn, akiknek eddig sejtelmük sem volt a Wizóról és itt ismerték meg a cionista némozgalom eszmei tartalmát. Üdvös volna, ha az összes fürdőző Wizo-asszonyok követnék a tusnadi példát. Felemelő dolog, ha az ember érzi, hogy szórakozás és pihenés idején sem feledkezik meg az erciekről, akik oly súlyos és nehéz napokat élnek ma át.

(S. J.-né)

Pályázat

Képesített hitoktató, nőtlen, ki a héber és román nyelvben perfekt, vizsgáztatásra és osztályozásra jogosult, magyarul, németül beszél, katonai szolgálatának eleget tett, szeptember 1-ével felvétetik. Bizonyítványok a fizetési igények feltüntetésével „Comunitatea Bis. Eyr. Resita” küldendők.

Mindenki ott lesz kedd este a CAPITOL-ban INDIG Alfred hegedűhangversenyén

Jegyek: 30, 50, 70 lej. — Műsor: Symapowsky, Lalo, Strawinsky, Ravel, Saint-Saens,